

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poslani listi določeni se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za znanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede popoldne.

Štev. 14.

V Mariboru, dne 4. aprila 1901.

Tečaj XXXV.

Pisanka.

Ko so se štajerski slovenski državni poslanci na Dunaju ločili v dva kluba, trebalo se je bati, da ta ločitev ne bode ostala brez posledic na domače spodnještajerske razmere. Premnogo naših rodoljubov in rodoljubnih volilcev je odločno zahtevalo, da dr. Ploj in Robič morata izstopiti iz hrvatsko-slovenskega kluba, ne zaradi tega, ker tudi ta klub stoji po svojih pravilih na krščanski podlagi, ampak zaradi tega, ker je ta klub dal streho dr. Tavčerju, možu torej, pod kojega pokroviteljstvom se na Kranjskem tako srdito bije boj zoper katoliško cerkev in zoper gospodarsko organizacijo. Tudi naš list se je koj skrajša pridružil tej zahtevi.

Medtem smo bili obveščeni, da se v hrvatsko-slovenskem klubu dela na to, da se ustavi našemu narodu pogubno pisarjenje in delovanje Tavčerjevo in njegovih ožjih prijateljev na Kranjskem, ali pa da se nekateri poslanci tega kluba, med njimi tudi dr. Ploj in Robič, ločijo od dr. Tavčarja, naj si to že na način, da sami izstopijo iz tega kluba, ali pa da izstopi dr. Tavčar. Ko je bil naš list o tej gotovo pošteno nakani naših poslancev obveščen, je naenkrat u molknil. Smatrali smo za svojo dolžnost, da sedaj ne smemo delati nikakih težav lojalnemu prizadevanju naših poslancev dr. Ploja in Robiča. Naše molčanje se je širok spodnještajerske domovine krivo razlagalo in od mnogih strani zelo pikro obsojalo. Očitano se nam je, da smo neodločni, da cincamo med Tavčarjem in katoliškonarodnimi poslanci, da samo iz farizejstva naglašamo potrebo katoliških načel v politiki, da dajemo potuho dr. Ploju in Robiču, in druga enaka očitanja so nam letala v obraz. Dogodki zadnjih dni pa so nam dokaz, da je naše zadržanje bilo popolnoma pravilno. Iz Dunaja se nam namreč poroča, da je dr. Tavčar izstopil iz hrvatsko-slovenskega kluba. Prepričani smo, da nam sedaj naši somišljeniki zopet vrnejo svoje popolno zaupanje ter nam v zadoščenje pripoznajo, da je naše molčanje bilo politično modro in previdno.

Dr. Ploj in Robič sta s tem, da sta dosegla izstop dr. Tavčarja, darovala vsem spodnještajerskim Slovencem, ki so res samo zavoljo narodovega blagora vneti za slogo, lepo pisanko za letošnjo Veliko noč. Pregnala sta temen oblak, ki je plaval zadnji čas nad Spodnjim Štajerjem ter pretil uničiti našo slogo. Pregnala sta strah od svojih volilcev, ki so mislili, da sta sklenila nerazumno zvezo z nasprotniki naše vere in naših kmetško-gospodarskih interesov. Če sta se morala v zadnjem času tudi veliko truditi in če bosta tudi v bodoče predmet srditih napadov, naj jih to ne vznemirja, plačilo in zadoščenje jima naj bo, da se jima sedaj

vrne zaupanje njenih katoliških, kmetških volilcev.

Spodnještajerski rodoljubi pa bodo sedaj lahko zopet naprej složno delovali za okrepitev verskega prepričanja in življenja med našim vrlim ljudstvom, za njegove narodne pravice in za njegov gospodarski napredek. Naše moči se ne bodo razcepljale za strankarske boje, ampak se spajale v plodnosno, narodu koristno delovanje.

Sedaj, ko je dr. Tavčar izstopil iz hrvatsko-slovenskega kluba, ni tudi nobene ovire več, da se združita oba kluba, v katerih se nahajajo jugoslovanski poslanci, namreč slovansko središče in hrvatsko-slovenski klub, v en klub. To želi naše ljudstvo, a to zahteva tudi naša jugoslovanska politika, katera se je pred leti iz Kranjskega tako krepko povdarjala in bila po vseh jugoslovanskih deželah z velikim navdušenjem sprejeta. Poslanci iz »Slovenskega središča« bodo imeli sedaj priložnost tudi dejansko pokazati, da je njih ravnanje v zadnjem času bilo narekovano po načelih, ne pa morda po osebnostih. Vsak Slovenec pa, ki je res dobre volje, bo sedaj delal na to, da se oba kluba čim preje združita ter si prizadeval to delo pospešiti ne pa ovirati. Iz tega stališča se nam zdi vsega obsojanja vredno pisanje tržaške »Edinosti« od zadnjega ponedeljka, ki je na jako prozoren način začela sugerirati naši javnosti mnenje, kakor da bi bil izstop dr. Tavčarja iz hrvatsko-slovenskega kluba brezpogojna kapitulacija pred eno osebo, pred dr. Šusteršičem. Od tega lista, ki se sicer cedi samega rodoljubja in sloge, pač nihče ne bi pričakoval take pisave.

Vsem somišljenikom in prijateljem našega lista želimo vesele velikonočne praznike!

Pesek v oči.

Od Pesnice.

Dne 4. maja 1900 je sklenil deželni zbor štajarski, da plača za uravnavo pesniške struge v tretjem njenem oddelku dežela štajarska 26.000 kron, če odda vlada enako svoto; vsa poprava bi namreč stala 52.000 K. Ta sklep se je glasil tako, da se naj poprava pesniške struge izvrši, če le mogoče, že leta 1900.

Vsled vsakoletnega večkratnega poplavljenja po Pesnici so hudo prizadete občine Formin, Trgovce, Cvetkovec in Velika Nedelja.

Te občine so se pred nekaterimi tedni obrnile do državnega poslanca g. Žičkarja, naj posreduje na Dunaju, da vlada izplača zahtevano svoto z 26.000 K in se naj delo vsaj v spomladi 1901 prične.

A kaj nam poroča naš poslanec? Neverjetno! »Ne v poljedelskem, ne v notranjem ministerstvu ne vedó še ničesar o sklepu deželnega zbora in tudi ne morejo odločevati v tej zadevi, dokler deželni zbor štajarski enake zahteve

vлади ne predlaga.« Preteklo bo skoraj leta dni, kar je deželni zbor napravil ta sklep, in vendar se še baje vedno vršijo pogajanja med namestnijo in deželnim odborom, bi se li popravila pesniška struga. Zdaj so se menda odprle oči onim lahkomišljenim posilposlancem iz ptujskega okraja, ki so preteklo leto hodili romat v Gradec. Ali se ne meče na ta način spodnještajarskim prebivalcem samo le pesek v oči, če se delajo v Gradcu sicer sklepi, ugodni za spodnji Štajar, ki se pa nikakor ne izvršujejo? To dejstvo zopet jasno kaže, kaj imamo iz Gradca pričakovati. Ne dajo nam ničesar, a včasih nam vržejo le pesek v oči s sklepom, ki ga pa nočejo izvršiti.

Državni zbor.

Mariborsko učiteljsiše.

Preteklo leto so vprašali poslanci Žičkar in tovarši ministra za uk in bogočastje, zakaj ne skrbi za to, da se pri zrelostnem izpitu na mariborskem učiteljsišču izprašuje tudi v slovenskem jeziku, kakor to odločno zahteva § 64 organizacijskega statuta. Minister je ostal na dolgu s svojim odgovorom, gotovo zato, ker bi moral priznati, da se na imenovanem zavodu postopa popolnoma nepostavno. V seji 27. marca t. l. je poslanec Žičkar ponovil to interpelacijo, pristavil pa še tole važno točko: »Ali namerava minister izvršitev odloka organizacijskega statuta s tem omogočiti, da se nastavlja na c. kr. učiteljsišču v Mariboru le take učne moči, ki so popolnoma z možne slovenskega jezika ustno in pismeno?« Glavni vzrok, zakaj ni mogoče na mariborskem učiteljsišču pri izpitu sprašati v slovenskem jeziku, je ravno v tem, ker so nastavljeni učitelji, ki ne razumejo slovenskega jezika.

Volitev v delegacijo.

Vsako leto se snide avstrijska delegacija z ogersko, da dovolita stroške za vojake in za skupne zunanje zadeve naše monarhije. Vlada namerava letos sklicati delegacije že zdaj pred Velikonočjo. Tej zahtevi so se pa uprle mnogotere stranke v poslanski zbornici, večidel radi tega, ker bi morda vlada ne hotela po praznikih zopet sklicati državnega zbora, ko so se ji vojaki za tekoče leto že dovolili in bi se zdaj tudi že izvolile delegacije. Osobito vsenemska, socijalno demokratična in pa skrajna češka stranka so se hudo upirale izvolitvi delegacije. Moralo se je po imenih glasovati. Toda izvolitev delegacije se je sklenila s 198 proti 105 glasovi. Kakor druge postave v volitvah je kaj krivična tudi ta postava o izvolitvi delegacije. Vseh Slovencev se šteje okoli 1 milijon in 200.000 duš. Lahov pa le okoli 700.000. In vendar imajo Lahi v delegaciji 4 zastopnike,

Slovinci pa le enega (dr. Šusterčič). Štajersko bosta zastopala Nemca graf Stürgkh in dr. Pomer.

Kvotna deputacija.

Sporočilo, katero smo dobili o sklepu kvotne deputacije, ni veselo. Okoli 30 let smo Avstrijci plačevali za skupne potrebščine 70 odstotkov, Ogrri pa 30. Lani se je stvar za Avstrijo nekoliko zboljšala. Plačevali smo mi 65·6%, Ogrri 34·4%. Toda ta svota je za Avstrijo tudi na škodo. Ud kvotne deputacije, poslanec Povše je izračunal na podlagi uradnih podatkov o državnih dohodkih Avstrije in Ogerske, da bi morali Ogrri plačevati 38%, Avstrijanci pa 62%. (1 desetinka tega zneska pomeni okoli 150.000 gld., 1% torej poldrug milijon gld.) Iz tega se vidi, koliko milijonov mora Avstrija po krivici plačevati na korist Ogerske. Vse dokazovanje pa je bilo zastoj. Večina deputacije se je podvrgla Ogerskim zahtevam. Radovedni smo, ali bodo Ogrri zmagali tudi v našem državnem zboru, oziroma, ali bo večina našega državnega zbora glasovala za Ogerske koristi.

Soc. demokrat učitelj Seitz.

Dunajski učitelj Seitz (izgovori Zajc) je pristaš socijalnih demokratov in je na raznih shodih hudo nasprotoval dr. Luegerju in krščanski stranki, ki zdaj vlada na Dunaju. Očital je tej stranki, da nič ne stori za uboge šolske otroke. Pri seji dunajskega okrajnega šolskega sveta se je spozabil tako daleč, da je predsedniku prvega oddelka okrajnega šolskega sveta nameril zaušnico. Radi tega se je proti Zajcu začela preiskava in dunajski okrajni šolski svet je predlagal deželnemu šolskemu svetu, naj se Zajc odpusti iz službe. Ker je pa Zajc državni poslanec, je vložila liberalna stranka ugovor proti temu, da se je proti Zajcu začela preiskava brez dovoljenja poslanske zbornice. § 16 temeljnega državnega zakona pravi, da se proti državnim poslancem ne sme sodnijsko postopati brez privoljenja poslanske zbornice.

S to zadevo se je poslanska zbornica pečala dvakrat: 23. in zopet 29. marca. Sklenilo se je, da se ima imenovana postava radi neodgovornosti poslancev spremeniti tako, da poslanca nima ne sodnijska ne katera druga oblastnija brez dovoljenja državnega zbora preganjati. Koliko časa se je potratilo pri tej obravnavi! Kakšne psolve so zopet letele od strani vsenemske, socijalno demokratiške in deloma tudi od nemške narodne stranke na voditelje krščanske stranke na Dunaju, posebno na dr. Luegerja in dr. Gessmanna! Kako so tulili in s pokrovi ropotali prusaški poslanci med govorom dr. Pattaja in dr. Luegerja! Dr. Lueger je dokazal silne podlosti in nesramne laži socijalnih demokratov, ki trdijo, da dunajski kristijani ne storijo nič za uboge otroke. Dunajsko mesto več daruje za uboge otroke, kakor na Nemškem 7 največjih mest skupaj z Berlinom vred. A ti znaš tem propadlim ljudem dokazovati čisto resnico, kakor jo hočeš; vse zastoj! Med govorom dr. Luegerja, ki je popravljal same laži svojih nasprotnikov, in so le-ti divjali in vpili v eno mer, mi je prišel na misel prizor iz svetega pisma, ki pripoveduje, kako so farizeji škripali z zobmi proti sv. Štefanu, ko jim je očital njihovo hudobijo. Znamenito je bilo pri tem tudi obnašanje poslanca Malika. Malik je naslednik državnega poslanca Franc Girstmajerja za Lipnico. Malik je vpil: »Krščansko socijalna stranka je breznačajna.« Dr. Lueger mu odgovori: »Najzadnejši član krščansko socijalne stranke ima v mezincu več značaja, kakor Malik na celem svojem telesu.« Predsednik graf Vetter je na to k redu poklical (nekako pokaral) Luegerja in Malika.

Varstvo slovstvenih del.

Med Avstrijo in Nemčijo se ima skleniti pogodba, da ne smejo zunanji pisatelji in založniki brez dovoljenja domačega pisatelja ali umetnika razširjati njegovih del. Avstrijski pisatelj je imel sicer pravico za braniti, da se njegova slovstvena dela ne smejo širiti v Avstriji brez njegovega dovoljenja. Izven Avstrije se je pa smelo to delati. S tem trpi pisatelj ogromno škodo. V prihodnje se tudi v tujih državah ne bodo smeli spisi, proizvodi umetnosti in fotografije prodati in prevajati brez dovoljenja dotičnega izumitelja.

Svetovna poštna pogodba.

Poslanec dr. Kozlovski je poročal v sej. 29. marca o novi svetovni poštni pogodbi. Predlog se je sprejel.

Rentni davek.

Postava o spremembi zakona iz l. 1896 zastran rentnega davka se je sprejela. Zastavnim pismom raznih denarnih zavodov se je dovolilo neko olajšanje.

Sirotinske blagajne.

Po nekaterih deželah imajo skupne sirotinske blagajnice že od leta 1858. Te so se čudno namnožile in tudi rezervni zakladi so silno narasli. Koncem leta 1898 so znašali rezervni zakladi nad 21 milijonov gld. Nastopila so vprašanja, kam se naj porabijo nepotrebni preostanki rezervnih zakladov. O tem je bila razprava v zbornici 26. marca. Sklenilo se je, da se prepušča dotičnim deželnim zborom, kako hočejo v podporo sirot vporabiti ta denar. Ker štajarska dežela nima take sirotinske blagajne, tudi ne pride v poštev. Vendar je govoril o tej stvari tudi veliki prerok graškega mesta, poslanec Hofman. Pri tej priložnosti je pa razlagal, kako silno škodljive so zdravju dijakov velikonočne duhovne vaje! Ali si more človek misliti večjo budalost, kakor jo prodajajo nekateri neslani nemški poslanci.

Politični ogled.

Proti duhovnim vajam. Naučni minister je dovolil, da se smejo na srednjih šolah pred Veliko nočjo obdržavati kot priprava na sv. spoved in obhajilo duhovne vaje. Nemške stranke pa so začele sedaj veliko gonjo proti tej dovolitvi. Več nemških mestnih zastopov se je že izreklo proti duhovnim vajam. Da bi take duhovne vaje vodili prusaški protestantski pastori, bi Nemci gotovo ničesar ne rekli.

Nižjeavstrijski socialdemokrati so se posvetovali v Florisdorfu, kako bi svoje nauke spravili med kmečko ljudstvo, posebno kako bi našuntali kmete proti velikim posestnikom, hlapce in dekile pa proti kmetom. Izdalo se je geslo, da se kmetu ne smejo odkriti zadnje nakane socialdemokratov, ki obstojé v tem, da mine osebna lastnina.

Kdo bo ruski poveljnik, ako se vname vojska z Avstrijo? Ruski car je generalu Dragomirovu v Kijevu ponudil mesto varšavskega generalnega guvernerja. Dragomirov je ponudbo odklonil ter pisal carju: »Ali me hočete poslati v gotovo smrt, predstavivši me v Varšavo?« Tekom šestih let je umrlo zaporedoma troje varšavskih generalnih guvernerjev. Neka usoda leži nad tem mestom. Bodoči poveljnik v vojni z Avstrijo nima veselja boriti se že s smrtjo. Dragomirov torej misli, da se bode še živ boril z Avstrijo.

Srbska kraljevina bo dobila novo ustavo. Postajodajalstvo bo izročeno kralju in dvema zbornicama, v jedno se bodo zastopniki volili, v drugo bodo po kralju ime-

novani. V ustavi bo zajamčena svoboda zborovanja, tiska in volitev. Volitve za skupščino se bodo letos vršile že po novi ustavi.

Nizozemska. Kakor mački okoli slanine so lazili nemški odličnjaki okoli nizozemske kraljice Viljemine, ko še ni bila poročena. Sam nemški cesar je ni izpustil izpred oči. Posledica tega obleganja je bila poroka mlade kraljice z nemškim princem Mecklenburg Šverinskim. Sedaj se pa že čuje, da Nizozemci niso nič kaj zadovoljni z možem kraljice Viljemine, to pa radi tega, ker ta lepi gospod prezira vse nizozemsko, a protežira vse, kar je nemškega, — celo za služabnike si je naročil same Nemce. Nizozemci se opravičeno bojijo, da bode hotel ta človek širiti po Nizozemskem propagando za Nemčijo, ker je namen Vsenemcev pridobiti tudi Nizozemsko za zvezo germanskih držav in severu proti Rusiji, ki jih bode v oči. Ali se jim pa tudi posreči — je drugo vprašanje.

Francoska vlada je v zbornici poslancev res dobila večino glasov za svojo postavo, s katero lahko vsak dan uniči katoliške redove in družbe. Ali bo tudi pred senatom tako srečna, se ne ve, toda mogoče je, da tudi tamkaj prodre. Na Francoskem so se duhovniki in katoliški možje premalo brigali za politiko. Sedaj pa vidijo, kako daleč se pride, ako poslušajo liberalne nauke: »Duhovnik naj ostane le v cerkvi!« Po novi postavi bodo tudi prepovedane vse šole, v katerih bi poučevali katoliški redovniki in redovnice.

Rusija in Anglija. Zanimivo je izvedeti, kaj se godi med Anglijo in Rusijo, torej med dvema državama, ki se danes najbolj sovražite. Na pogrebnih slavnostih v Londonu je bil tudi ruski prestolonaslednik kot zastopnik ruskega carja. A nasproti zastopniku carja je nastopil angleški dvor na način, ki je bil naravnost razžaljiv za carja samega. Ne samo, da se je ves angleški dvor vedel jako hladno nasproti velikemu knezu, celo k njega vsprejemu so poslali nekega nižjega dvorjana. To neolikano sovražno obnašanje je bilo povod, da je prestolonaslednik prvi odpotoval iz Londona. Ta dogodek pa je carja silno razburil in je sklenil pokazati oholim kramarjem, kako jih zaničuje. Zgodilo se je sledeče. Vkljub temu, da je bilo tudi na ruskem dvoru dvorno žalovanje po kraljici Viktoriji, se je car Nikolaj s carico in vsem dvorom udeležil nekega javnega plesa, kar se še dosedaj nikdar ni zgodilo v Rusiji. Ta dogodek je prišel do znanja tudi v Londonu in sedaj so Angleži hiteli, da popravijo napako. Obrnili so se do nemškega cesarja za posredovanje in ta je poslal starega generala Werderja sredi zime v Petrograd, da potolaži carja. Pričakovalo se je, da Werder izvrši to misijo, ker je osebno priljubljen v Petrogradu. Toda zmotili so se. Car je Werderja ljubeznjivo sprejel, ga povabil seboj na lov, a o politiki ni hotel slišati nobene besede in je vsako posredovanje naravnost odklonil. Toda kmalu za tem je sledila tudi nova rusko-kitajska pogodba kot odgovor na angleško predrznost.

Kralj Edvard VII. — žid. Angleški list »Black and White« prinaša zanimiv članek, v katerem dokazuje, da je bila kraljica Viktorija židovskega pokolenja. Vojvodinja Kant, mati pokojne kraljice Viktorije je bila iz popolno židovske družine Saalfeld in je bila čistokrvna židinja. »Black and White« dostavlja, da se je Viktoriji poznalo na obrazu, da je židovske krvi, Edvardu VII. njenemu sinu pa se židovsko pokolenje še bolj pozna v obrazu. Židje se seveda veselijo tega, da po tolikih stoletjih zamorejo pokazati na eno kronano glavo, v kateri teče Abrahamova kri. — In ker je nemški cesar vnuk angleške kraljice in se torej tudi po njegovih žilah pretaka židovska kri, potem pač ni čudo, da gre nemška politika roko v roki z židovsko politiko. Lepe reči!

Vojska v Južni Afriki. Ker so se »mirovne pogodbe« mej Botho in Kitchener-

jem izjalovile, nadaljuje se in sedaj še z večjo srditostjo, boj na obeh straneh in kakor govore poročila, ne brez uspeha tako za Bure i za Angleže. Poslednji so — povdarjamo: po poročilih lord Kitchenerja — pod poveljstvom generala Babingtona pri Wenterdorpu napadli 1500 Burov pod Delareyem ter jim prizadjali velike izgube. Ujeli so 140 Burov, zaplenili več orožja in streljiva ter nekaj voz. Buri pa so početkom preteklega mesca zaplenili v Natalu Angležem tri tovarne vlake, na katerih so dobili veliko vojno blagajno okoli tri milijone gld. denarja, ki je bil namenjen za plačilo vojakom. Blizu Johannesburga pa so zaplenili okoli 1500 volov. Nadalje so pri Wonderfonteinu vjeli okoli 500 Angležev, jim pobrali orožje ter še zaplenili 25.000 patronov. — Najzadnja poročila javljajo, da sta se združila Dewet in Stejin in operirata proti Johannesburgu, odkoder mislita pregnati Angleže. — Kakor se vidi, vojne še ne bode konec, marveč se bode nadaljevala, dokler jeden ali drugi obeh sovražnikov popolnoma ne podleže. — Kuga v Kapu tudi še ni ponehala in zahteva vsak dan žrtev med angleškim vojaštvom.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Visoki gost. Nj. c. in kr. visokost nadvojvoda Evgen, prečastni in prejasni gospod načelnik in poglavar nemškega viteškega reda, je obiskal našega premilostljivega knezoškofa v ponedeljek 1. t. m. Točno ob pol deveti uri predpoldan se je pripeljal prejasni nadvojvoda s svojim spremstvom pred knežjevo palačo. V veži, ki je bila s cveticami bogato okrašena, so visokega gospoda pričakovali in pri dohodu spoštljivo pozdravili prevzvišeni s stolnim kapiteljem. Po obisku premilostljivega je sprejel nadvojvoda tudi še v posebni avdijenci preč. stolni kapitel. Med slovesnim zvonjenjem se je podal potem s premil. knezoškofom v krasno razsvetljeno stolnico, kjer si je prejasni gospod v pričo velike množice ljudstva po pobožni molitvi pred Najsvetejšim ogledal vse znamenitosti te cerkve. Cerkev je napravila na Nj. c. in kr. visokost najboljši vtis. Pozneje je obiskal nadvojvoda med drugim tudi še novo prekrasno frančiškansko cerkev v graškem predmestju. Ob eni uri popoldan je bil Nj. c. in kr. visokost s svojim spremstvom in z najodličnejšimi osebami mesta gost premil. kneza in škofa. Med obedom so se mu prevzvišeni v ganljivih besedah zahvalili za prečastni obisk ter pristavili prisrčno željo, da bi ljubi Bog nadvojvodo še mnoga leta ohranil v prid sv. cerkvi in premili domovini. Nj. c. in kr. visokost je odzdravil s naprisrčnejšimi besedami ter izrekel svojo zahvalo za toliko gostoljubnost. Odpeljal se je ob treh popoldne v Ormož.

Dober nauk nekaterim listom. Državni pravdnik, gsp. dr. Nemanič je pri porotni obravnavi v Mariboru dne 13. marca »s svetim navdušenjem« izgovoril te-le vele-pomenljive besede o lastnosti dobrih časnikov: »Ne pravi se zastonj, da je tisek vemoč. V resnici je storil tisek veliko dobrega in velikega za narode, da, dober tisek je narode velike storil, ker se je boril za opravičeno prostost in razširjal omiko. Ako tisek to svojo dolžnost izpolnjuje, tedaj klobuk z glave pred njim. Ako se pa spozabi ter ščuva stanove proti stanovom, narode proti narodom, kako škodljivo je tedaj njegovo počenje! Kako škodljivo deluje tak tisek, naj pojasnim z vzgledom. Nekdo je n. pr. razžaljen v časniku in to razžaljenje se raztrobi po celem svetu. Tu in tam še se večsah prekliče, toda kdo vé, koliko od onih, ki so brali obrekovanje, bere tudi popravek, ki bi naj rešil čast razžaljenemu. Pred vsem

se pa obračam proti oni podpihujoči sili tiska, proti onemu načinu, ki stopinjo za stopinjo, kapljo za kapljo vliva strup, da tako doseže zlo.« — Res, zlate besede, katere bi se naj debelo zapisale po vseh stenah v uredništvih »Marburger Zeitung«, »Pettauer Zeitung«, »Štajerc«, »Celjska vahta«. Slovenskemu tisku, posebej »Slov. Gospodarju« so bile vedno misli, ki jih je povedal gospod državni pravdnik, zvezda vodnica. 1. »Sl. Gospodar« se je od svojega začetka do danes »boril za opravičeno prostost« štajerskih Slovencev, katera jim gre po naravni in cesarski postavi kot zvestim avstrijskim državljanom. — Marburger Zeitung in drugi njej enaki listi pa ne privoščijo Slovincem niti toliko prostosti, kakor je ima uboga raja na Turškem. — 2. Naš list si je smatral vedno kot glavno nalogo poučevati ljudstvo v njemu razumljivem jeziku o političnih dolžnostih in pravicah, o gospodarstvu itd. — Listi, kakor »Štajerc« in njemu enaki pa nalašč hočejo, da slovensko ljudstvo ostane v črni temi neumnosti. Niti šole nam ne privoščijo ti listi! »Štajerc« s svojo neumno pisarijo naravnost računati na to, da so Slovenci sami »trotili.« — 3. Kdo hujska stan proti stanu, ljudstvo proti ljudstvu? Treba je le malo pogledati v celjsko vahto in njene bratce. Koliko psov, laži, obrekovanja se je že tu nagromadilo proti raznim stanovom, zlasti duhovniškemu! Steklo sovraštvo proti Slovincem diha iz vsakega teh listov. Črnijo nas in obrekujejo, v žlici vode bi nas radi vtopleli. Malopridni ljudje v Mariboru, v Ptujju, v Celju in drugod pošiljajo v te liste svoje izrodke in hujskajo pošteno meščanstvo zoper Slovence. — Naše geslo je bilo in bo: »Tuje spoštuj, svoje ljubi!« — Pričakujemo, da bo g. državni pravdnik »gledal na prste« tem umazaniam listom, ki namenoma z lažmi in hujskanjem delajo za hudobno stvar, zastrupljajo srečo in pamet svojih bralcev ter jih pripravljajo za odpad od vere naših očetov in naše skupne domovine Avstrije, ter pred širnim svetom jemljejo poštenje dobrim ljudem. Naši cenjeni bralci pa naj si vzamejo k srcu besede g. državnega pravdnika ter se naj varujejo kakor steklega psa hudobnih listov.

Uravnava Sotle. Predlog poslancev Žičkarja, dr. Ploja, Berkasa zaradi uravnave Sotle se glasi: Štajarski deželni zbor je v 23. seji z dne 28. aprila 1899 sklenil: Deželnemu odboru se naroča, da poizveduje, kako nujno potrebna in v kolikor je izvedljiva uravnava Sotle v okrajih Rogatec, Šmarje, Kozje, Brežice. Nadalje se mu naroča, da povpraša pri kraljevski hrvatski vladi, ali smatra uravnavo Sotle nujno potrebno in ali se hoče lotiti tudi dela, da poskrbi donesek od ces. kr. vlade in da o svojih korakih v prihodnjem zasedanju poroča, oziroma stavi predloge. Iz obravnave v deželnem zboru o tem predmetu se razvidi, da je škoda velikanska, katero naredi Sotla in njeni pritoki vsako leto s povodnjami. Po poročilu štajarskega deželnega odbora na deželni zbor je odgovorila kraljevska hrvatsko-slavonska-dalmatinska deželna vlada v Zagrebu, da se tudi na hrvatski zemlji mnogo pritožujejo zaradi škode, povzročene po Sotli, in da je torej skupna uravnava Sotle neodklonljivo potrebna. Kraljevska hrvatska vlada je rada sprejela ponudbo, da se skupno dela pri uravnavi in pričakuje nadaljnih poročil, da poda svojim kulturno-tehničnim uradom potrebna navodila za složno postopanje. V seji državnega zbora z dne 18. okt. 1899 se je vložil po Žičkarju in tovariših naslednji nujni predlog: Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da stori takoj potrebne korake zavoljo uravnave Sotle in njenih pritokov v smislu sklepa štajarskega deželnega zbora. Ta nujni predlog se je sicer sprejel, a štajarski deželni odbor in vlada nista ničesar storila za uravnavo Sotle in kraljevska hrvatska vlada še vedno zama-

pričakuje poročil, da poda svojim kulturno-tehničnim uradom potrebna navodila za složno postopanje. Med tem je Sotla kakor na štajarskem tako na hrvatskem ozemlju naredila ogromno škodo s preplavljenjem. Vsled tega stavimo predlog: C. kr. vlada se pozivlja, takoj vse potrebno ukreniti, da se začne Sotla uravnovati.

Nesreča v Mariboru. Pri kopanju vodovodnega rova na glavnem trgu je dne 2. aprila zasulo delavca Korelo in Kendjo. Kendjo je le lahko poškodovano, Korela pa je dobil nevarneje, vendar ne smrtne poškodbe. Na licu mesta se je zbrala velika množica ljudstva, ki je živo razpravljala o nesreči.

Imenovanja na pošti. Trgovska akademika Robert Krainz v Ptujju in Artur Tanšič v Šmarju pri Jelšah sta imenovana poštoma upraviteljema.

Sedemstoletnica. V pretečenem tednu se je na Remšniku na prošnjo tamošnjega č. g. župnika Jurija Žmavca obhajal sv. misijon pod vodstvom čč. gg. misijonarjev od sv. Jožefa nad Celjem. Povod prelepi svečanosti je bil, da se praznuje dostojno spomin na redko okolnost, da obstoji tamkaj župnija že sedemsto let. Iz Remšnika vračajoči se čč. gg. misijonarji so bili v torek s č. g. župnikom gostje našega premil. kneza in škofa.

Okrajni zastop v Kozjem je soglasno izvolil svojim načelnikom g. Marka Tomažiča, župnika na Pilštajnu, namestnikom pa gosp. dr. Frančiška Jankoviča, okr. zdravnika v Kozjem. Slava!

Umrla je dne 31. sušca v Velikih Laščah pri svojih stariših blg. gospa Olga Hrašovec, roj. Grebenc, soproga g. dr. Silvina Hrašovca, sodnega adjunkta v Mariboru. Ranjka gospa ostane zaradi svoje ljubeznivosti mariborskim Slovincem v najboljšem spominu. Pokoj njeni duši!

Iz Celja. Slovensko gledališče. Igra Lumpacij vagabund se je vršila pretečeno nedeljo kot zadnja v tej sezoni v prid Ciril in Metodovi družbi. Ta predstava je bila bolj sredno obiskana. Ravno ta igra je imela že tudi lani slab obisk; pa zakaj? — Prolog: Gregorčič »Blagovestnikom«, katerega jo prednašala mojstersko gđ. Meta Baševa, je bil z navdušenjem sprejet. Prednašanje igre same se je popolnoma ugodno vršilo, akoravno je bilo za študiranje iste na razpolago komaj teden dni. Komične vloge »zanimikerne trojice« so bile v rokah priznanih spretnih igralcev in sicer gg. dr. Ravnikarja (Lim), Perdana (Kneftra) in Salmiča (Klopčič), vsled tega je bil uspeh igre že v naprej zagotovljen. Stari, razvajeni obiskovalci gledališč občudovali so jih in se jim smejali; bili so enega mnenja, da tako originalno in plastično teh ulog še niso videli v nobenem gledališču igrati. Druge vloge so bolj postranske, pa so se tudi z večino dobro pogodile. Petje splošno ugajalo. Godba je svojo nalogo dobro rešila. Koncem igre sta pozabila priti po nepoboljšljivega »krojača« in »šosterja« — huda duhova, ampak zemlja ju je živa pogoltnila: grozno svarilo za šnoparje in vsakojake lahkoživce! Vaje za prihodnjo sezono se bodo pričele že meseca avgusta, in se bodo k tem privabile nove moči.

Savinjska dolina. V nedeljo dne 24. marca se je vršil v neki fari Savinjske doline, čigar fara je imenitnemu apostolu posvečena, demokratičen shod. Po naključju sem dobil povabilo v roke, ki je obsegalo vsopred shoda, in kot govornik na tem ljudskem shodu je bil sodrug Kristan iz Trsta. Ali veste, kdo je ta Kristan, kateremu ste vrata odprli in katerega ste poslušali? Ta Kristan je ravno iztopil iz kat. cerkve in se proglasil za brezverca. Le držite se takih brezvercev, mi pa bomo vprašali moža, ki nas hoče poučevati in voditi: ali imaš vero?!

Davkarjem v Šmarju pri Jelšah je imenovan davčni oficial v Mariboru, gospod Mihael Lešnik. Čestitamo vrlemu gospodu na

imenovanju, a tudi šmarskemu okraju na izvrstni pridobitvi!

Neopravičen napad. »Slov. List« pripoveduje v 10. št., da je »politično izdajstvo« vtihotapilo na celjski gimnaziji za ravnatelja moža, ki je najstrastnejši agitator za šulferajn in ki ne zna besedice slovenski, namreč Profita. In kot izdajalca je imenoval omenjeni list našega štajarskega poslanca, g. Robiča. Mi smo se dali o stvari natanko poučiti in se prepričali, da je to hudo obdolženje našega poslanca popolnoma neresnično in neopravičeno. G. Robič je na imenovanju ravnatelja Profita čisto nedolžen. Upamo, da ljubljanski list popravi svojo zmoto in vrne čast našemu poslancu.

Vojaški novinci. Danes priobčujemo v prilogi prvi govor spodnještajarskega poslanca dr. Miroslav Ploja. Kdor prebere govor, razvidi takoj, da g. poslanec vestno zasleduje razvoj avstrijskega vojaštva, isto tako vestno zasleduje tudi želje in zahteve kmečkega stanu, ki jih goji v tem oziru. Kar si naš kmet želi glede vojaščine, vse je znal g. poslanec v lepi obliki povedati v državni zbornici. Posebej še bodo g. poslancu za ta govor hvaležni njegovi volilci iz gornjeradgonskega in ptujskega okraja, ker je vojaško upravo s krepkimi besedami opozoril na konjerejo, ki v teh krajih tako lepo prospeva.

Poštar na Pragerskem je postal poštni ekspedijent Nemeč g. Karol Jakobi. Slovenski sinovi se pošiljajo v druge hribovite in nevljudne kraje, Nemci pa zasedajo najlepša mesta po slovenski zemlji.

Zmaga v Šoštanju. Pri občinskih volitvah v Šoštanju so zmagali na vsej črti Slovenci. Nemškutarji se volitve niti udeležili niso. Slava Slovincem!

Kos pečine se je odtrgal v Studencih od gore, na kateri stoji razvaline ter se valil do potoka. Nesreča se, hvala Bogu, ni zgodila nobena.

Narodna dekleta. Zgodilo se je, da si je nekaj fantov v Cezanjevcih pri Ljutomeru naročilo iz radovednosti »Štajerca«. Ko so to izvedela vrla cezanejvska dekleta, bil je užaljen njih narodni ponos, in sklenila so, da ne govorijo in ne občejuje več z nobenim fantom, ki čita nemčurskega »Štajerca«. Kar so sklenila, so tudi držala. Fantje pa so opustili »Štajerca« in čutijo sedaj ravno tako narodno kot dekleta. Posnemanja vredno ravnanje!

Odlikovanje romarjev v sveto deželo. Sv. Oče mislijo ustanoviti častni križec za romarje v sveto deželo. V naši škofiji bodo dobili torej ta križec č. gg.: kanonik v Slov. Bistrici Anton Hajšek, župnik v Žalcu M. Koren, dekan v Gornjem Gradu Fr. Dovnik, profesor bogoslovja Jos. Zidanšek, urednik Fr. S. Šegula.

Podržavljenje železnice Celje—Velenje. Dne 25. marca je bilo v Velenju zborovanje zaradi podržavljenja železnice Celje—Velenje. Shodu, katerega so se udeležili tudi Nemci, je predsedoval g. Vošnjak. Na predlog g. dr. Serneca se je sprejela prošnja na državni zbor in železniškega ministra, da se podržavi proga Celje—Velenje.

Nemška šola v Ljutomeru se bode razširila v trirazrednico. Krajni šolski svet se je izrekel proti, ker ni dovolj otrok za nemško šolo. Zdaj bodo jih zopet lovili, zato pa pozor slovenski stariši!

V Št. Ilju v Slov. gor. bo sedaj sprejemanje otrok za šolo. Slovenci, dolžnost vsakega Slovenca je, da naznani svojega otroka za slovensko šolo.

Duhovniške izpremembe. Č. g. Mart. Osenjak, župnik pri Sv. Martinu pri Vurbergu je dobil župnijo Sv. Petra pri Gornji Radgoni. Provizor v Zabukovju je postal č. g. Mat. Stoklas, dosedaj kapelan v Črešnjevcu.

Zahvala za spomenik. Vsem zvestim gg. tovarišem in prijateljem rajnega g. Ivana

Ulaga, absolviranega osmošolca in kandidata bogoslovja, ki so darovali za njegov nagrobni spomenik, se s tem izreka v imenu starišev iskrena zahvala ter javi, da je spomenik že postavljen z napisom: »Svojemu dragemu sinu, zvestemu prijatelju in vrlému sotrudniku na slov. stenografskem polju: žalujuči stariši in tovariši« Ob enem je vrita v kamen podoba knjige in pisajoče pero s perutnicami kot stenografski simbol. Stalo je vse 140 K. — R. Vaclavik, Sv. Jedert.

Slovenec plemenitaš. Cesar je podelil gosp. Jerneju Andrejki, c. in kr. ritmojstru Nj. Vel. telesne straže na Dunaju, plemstvo z naslovom »Livnogradski«.

Mala oznanila. Pod to rubriko bomo prinašali oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno inseriranje se plača po 2 v za besedo; za večkratno inseriranje pa se cena primerno zniža. Najmanjša objava 45 v.

Štastika avstrijskih posojilnic. Koncem l. 1897 je bilo v Avstriji 73 starih posojilnic (t. j. posojilnih društev, od katerih je na Slovenskem eno samo še, Sv. Jakob na Koroškem), 569 posojilnic kot zadrug z neomejenim, 1248 posojilnic-zadruz z omejenim poroštvom, skupaj 1890 posojilnic starega kroja in še 1689 Raiffeisenskih, torej vseh skupaj 3579 posojilnic, ki so imele 1,022.360 članov.

Jubilej razglednice. Razglednica praznuje letos 25-letni svoj jubilej. Prve razglednice je poslal v svet nemški tiskar Schwarz leta 1876, a že leta 1870 je za čete v francoski vojni izdelal humoristiške karte. Nemške pošte imajo sedaj na dan opraviti približno z 1,466.838 razglednicami, katerih poštnina znaša 69.010 mark.

Vinska klavzula. V avstrijskih kronovinah se je v poslednjem času razvilo prav nevarno gibanje proti obnovitvi vinske klavzule, kar je seveda le odobravati. Tudi v poslanski zbornici je vloženih že več tozadernih predlogov, s katerimi se že peča vinogradniški odsek. To pa grozno boli Italijane. Ker pa ne morejo z drugimi stvarmi v boj, jeli so dokazovati v svojih listih, da ima Avstrija od te pogodbe veliko koristi. Najprej trdijo, da so italijanska, posebno južno-italijanska vina, mnogo boljše od dalmatinskih ter da so vsled pogodbe pospešujejo interesi avstrijskega gozdarstva. Tu menijo seveda izvažanje naših tavolet na italijanski trg. Konečno pa zaprete: te ugodnosti pa ima Avstrija le tako dolgo, dokler je v veljavi vinska klavzula. — Vse tu povedano je neresnično. Prvič italijanska vina niso dragocenejša od naših in tudi ne prihajajo v Avstrijo najboljše italijanska vina, drugič je pa Avstrija, akoravno ji je po pogodbi zagotovljeno, menda jedna onih držav, ki izvozijo v Italijo najmanj tovalet, odkar je Italija zvezana z Ameriko. Kdo ima torej koristi od vinske klavzule? Vsakdo ve, da Avstrija gotovo ne.

Narodnosti v avstro-ogerski armadi. Dunajski »Armeblatt« je prinesel statistiko avstro-ogerske vojske, v kateri je 430.000 Slovanov, 227.000 Nemcev, 120.000 Madjarov, 48.000 Rumunov, 14.000 Italijanov. Izmed Slovanov je 175.000 Čehov, 76.000 Poljakov, 75.000 Malorusov, 75.000 Hrvatov in 28.000 Slovencev.

Črtice iz slovenske zgodovine. V naši tiskarni je izšel I. zvezek slovenske knjižnice »Pod lipo«. Vsebina I. zvezka je Črtice iz slovenske zgodovine I. Stari Slovani. Izšla bo počasi cela slovenska zgodovina. Opozarjamo vse rodoljube, posebno pa bralna društva, politična društva in denarne zavode, da si v velikem številu nabavijo to knjižnico ter jo razdele med ljudstvom. Ako bo naše ljudstvo poznalo svojo zgodovino, zavedalo se bo tudi svoje narodnosti. Cena prvemu snopiču je 30 vin.

Iz drugih krajev.

Trgovski zavod v Postojini. Trško oskrbništvu v Postojini je sklenilo storiti korake za ustanovitev združene trgovske in obrtne šole. Ker je Postojina središče Notranjske v neposredni bližini Trsta in Reke, ter je notranjsko ljudstvo za trgovino jako nadarjeno, je ta sklep zelo umesten. Ministerstvo je nasvetovalo, naj bi se ustanovila samo trgovska šola. To podjetje je sklenila podpirati tudi trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani.

Portugalska kraljica — redovnica? Madridskemu listu »Imperial« poročajo iz Lizbone, da namerava kraljica Amalija vstopiti v nek samostan, ker jo boli kraljevo postopanje proti katoliškim redovom. Vest je seveda še dokaj neverjetna, ker se ta korak ne sme storiti brez kraljevega dovoljenja.

Žveplenke v žepu. Razvada, žveplenke v žepu, toda ne v škatljicah, pri sebi nositi, je silno razširjena osobito v delavskih slojih. Pripeti se dostikrat, da se vsled medsebojnega drgnjenja vnamejo, če se le na tisto stran naslanjamo; pri najmanjšem pritisku se to lahko zgodi. Neki delavec legel je, oblečen v volneni jopič k počitku, v stranskem žepu pa je imel žveplenke. Ker se je v postelji obračal z jedne strani na drugo, so se iste po noči vnele, in kmalu je bila njegova obleka in postelja v plamenu. Pripeteli so sicer ljudje in ogenj s težavo udušili, a delavca so strašne opekline še dolgo spominjale na njegovo neprevidnost.

Varuhi gasilcev. Vsak otrok ve, da je sv. Florijan zaščitnik gasilcev. Vsak pa tudi ve, da se nihče celo leto ne zmeni za sv. Florijana, izvzemši, ake kje bukne požar: takrat pa ljudje kličejo k svetniku: »Pomagaj nam, sv. Florijan, pomagaj!« — V drugih deželah, kakor na Francoskem, v Belgiji, Luksemburgu imajo gasilci drugega zaščitnika. Na Francoskem n. pr. se časti kot zaščitnica gasilstva sv. Barbara. Dan svete Barbare, 4. decembra, praznujejo ne samo gasilci, marvič tudi uradi in vse ljudstvo. Ob 6. uri zjutraj je budnica, dopoldne sv. maša, katere se vse udeleži, popoldne je običajna gasilna vaja, a na večer se gasilci pogoste in se prirejajo vsakovrstne veselice, katerih se vse udeleži.

Ruski car Aleksander I. — katolik. V znanstvenih krogih dobro znani jezuit P. Pierling, ki posebno proučuje razmere med Petrogradom in Rimom, je priobčil članek, da je ruski car Aleksander I. umrl kot katolik. O tem ni sicer posebnih pismenih dokazov, a nahajajo se ustne izjave mnogih prič, v prvi vrsti carjevega generalnega pobočnika grofa Michand de Beauretor in mnogo grofovih prijateljev, katerim je grof skrivnost zaupal in ki so njegovo izjavo zapisali. Aleksander I. je poslal tega grofa k svetemu očetu Leonu XII. z izjavo, da se car popolnoma podvrže cerkveni avtoriteti sv. očeta. V avdienci je pal carjev poslanik pred sv. očetom na kolena, da je na ta način pokazal, da prizna car Aleksander I. vidnega glavarja katoliške cerkve. Car Aleksander I. je bil tako prepričan o katoliških resnicah, da je vskliknil: »Katolik postanem, pa naj bi tudi radi tega postal mučenik.«

Poljedelski krogi na Nemškem so delovali na to, da se zvišajo žitne carine v Nemčiji, da tako poskočijo cene domačemu žitu. V vladnih krogih so bili tej zahtevi naklonjeni, in pričakovalo se je, da se kmalu ugodi željam poljedelcev. A sedaj se je začelo močno protigibanje in vladni krogi so baje že začeli spreminjati svoje nazore.

Društvene zadeve.

Za družbo Sv. Cirila in Metoda sta darovali gđ. Irma Razlag in Josipina Vesner

Vojaški novinci.

Govor g. poslanca dvornega svetnika dr. Ploj-a.

Visoka zbornica! Predlog, ki je danes v razpravi, je izmed najvažnejših državnih potrebščin; ta razlog, ki je v zvezi z nadaljnim dejstvom, da je letošnje število rekrutov enako onemu l. 1889 po vojnem zakonu postavljenemu številu, in ki zategadelj ne naklada niti novega niti večjega bremena, je vzrok, da jaz in moji tovariši glasujemo za predlog. Ker pa mi s tem izpolnimo domoljubno dolžnost, se moramo na drugi strani na najodločnejši način zavzeti za one želje in zahteve, ki se med najširšimi sloji prebivalstva že tekom mnogih let z ozirom na olajšavo vojaških bremen vedno resnejše, vedne silnejše povdarjajo, in katerim vkljub vpoštevanju, da se mora naša armada obdržati na potrebni višini, ne moremo odreči globoke notranje opravičenosti.

Gospoda moja! Menim, da ne pretiram, ako trdim, da je evropski militarizem, vedno napredujoče oboroževanje, doseglo takšne meje, ki morajo vzbujati opravičene pomisleke in napetosti. Vojaštvo tlači neizprosno, od leta do leta naklada nova bremena, razlogi, ki na gospodarsko blaginjo držav in narodov jako nepovoljno delujejo, in katerim mora — če se v pravem času ne streznimo, slediti polom. Gospoda moja! Mirno imenujem današnji militarizem skrajno nevarno bolezen časa, in te bolezni ne morejo zastopniki narodov s tem, da poročajo le o željah in zahtevah, temveč edino s krepko odločnostjo in krepko delavnostjo vstaviti.

Potrijujem, da je osebno in denarno breme, ki je posledica vojnih dolžnosti v naši domovini, vrlo težko. Nadalje trdim, da zadene pretežni del vojaške službe poljedelstvo, to je oni del narodnostnega proizvajanja, ki se nahaja, kot priznava v slabem in bornem položaju, dejstvo, ki mora vlado in parlament prisiliti, da obrne poljedelskim odnosjem največjo pozornost in da čim prej podvzame potrebno zboljšanje, da bo v stanu izvršiti to brez posebno naraslih stroškov in predno bode veliki del kmečkega staua stal pred popolnim gmotnim in nraštenim propadom. (Odobranje.)

Vsi ti razlogi, gospoda moja, so se v tej visoki zbornici in v delegacijah že večkrat povdarjali, podanih je bilo nebroj predlogov, resolucij in peticij v tej visoki zbornici, in priznavam odkritosrčno, da se prav čudim in pa se mi ne zdi opravičeno, da so se dosedaj takšne želje tako malo upoštevale, čeprav bi se mnogo teh želj brez oškodovanja vojaških teženj lahko izpolnilo. (Odobranje.)

To pa obžalujem tembolj, ker so danes razmere take, da se z vsakoletnimi potolažbami in izražanjem dobre volje ne moremo več zadovoljiti, temveč moramo na najodločnejši način delovati na to, da zadostimo enkrat nujnim potrebam kmetijstva v tem oziru.

Jaz sem mnenja, da ima država v prvi vrsti skrbeti za državne potrebščine, istotako sem mnenja, da mora bodisi vlada, bodisi parlament skrbeti tudi za potrebe ljudstva, zlasti v onih slučajih, kjer zahteve, izvirajoče iz ljudskih potrebščin, niso take, da bi zahtevam, izvirajočim iz državnih potrebščin, nasprotovale ali jih izključevale.

Pridem na razgovor in dejstveno uvaževanje onih želj in zahtev, ki jih stavi vsako leto prebivalstvo z ozirom na olajšavo vojaških bremen.

Opomnil bi, da sem svoječasnno kot časnik v rezervi in zdaj kot častnik v neaktivni deželni brambi vedno veliko pozornost obračal vprašanjem o vojni organizaciji in vojni izobrazbi, da se s temi vprašanji ne pečam sicer ex professo (po poklicu), vendar pa na način, ki presega navadno zanimanje.

Zato hočem iz velike množine želj in zahtev, katere stavi prebivalstvo, izbrati za danes le one, ki jih po svojem notranjem prepričanju smatram za izvedljive in možne, ne da bi oškodovale vsekakor ozira vrednih teženj vojne uprave.

V tem oziru bi predlagal v prvi vrsti razširjenje določb § 18. vojnega zakona o nadomestni rezervi, in sicer v tem smislu, da se potrjenim kmečkim in rokodelskim sinovom, ki so za vodstvo gospodarstva in vzdrževanje družine doma potrebni, pripozna premestitev v nadomestno rezervno. Isto misel so že izrekli razni govorniki v tej zbornici. Zato mislim, da mi ne bo potrebno, o tej zahtevi izgubljati še več besed. Ali to bi povdaril, da se z izpolnitvijo te zahteve odpomore jako nujni potrebi in se tem odstrani zlo, ki je bilo že čisto neposreden vzrok propada mnogih kmetij. (Pritrjevanje.)

Gospoda moja! Drugo vprašanje pa je vpeljava dveletne vojaške dolžnosti v obče. Odkritosrčno priznavam, da gojim do te zahteve neko nezaupljivost, in da bi se ne mogel odločiti to zahtevo na kakoršenkoli način zastopati v tej zbornici. (Medklci: To je res!) Jaz menim, da bi prišli s to zahtevo iz dežja pod kap, in bi rad gospode opozoril, da je vpeljava dveletne vojaške službe edino mogoča v zvezi s precejšnjem povišanjem rekrutnega kontingenta.

Gospoda moja! Tu govorim o 40—50 procentih in znatnem povečanju finančnih bremen, opomnim tudi, da bi znesek 10 milijonov vsako leto ne bil previsok.

Gospoda moja! Trdim, da dosežemo isti uspeh na dandanes izvršljiv način z odločbo, da se oni sinovi poljedelcev in obrtnikov, ki so izvršili kakšno poljedelsko, obrtno, trgovsko ali meščansko šolo, po pretečenih dveh službenih letih brezpogojno premeste v rezervno. To bi bila omejena in ne splošna dveletna vojaška služba. Po mojem mnenju tu gotovo ne more biti dvoma, da so one osebe, ki so bile deležne omenjene šolske izobrazbe, gotovo toliko omikane, da se morejo tekom 2 let privaditi vsem teoretičnim in praktičnim vojaškim razmeram. Take osebe pa po omenjenem obroku še nadalje zadrževati v službi, je iz vojaškega stališča popolnoma odveč, iz gospodarskega stališča pa gotovo škodljivo. (Pritrjevanje.)

Nadalje bi omenil, kako koristno bi bilo zlasti za poljedelstvo in kmečki stan, če bi pošiljali kmetije svoje sinove na kmetijske šole. Vsak, komur so znane poljedelske razmere, ve, da bi bilo obiskovanje poljedelskih šol velika dobrota za kmečki stan tudi v tem oziru, ker bi mnogi predsodki, obstoječi že mnogo desetletij in naperjeni proti neobhodno potrebnim preosnovam, bili odstranjeni.

Nadaljna želja prebivalstva je ta, da bi se vojaške vaje v ednajstem službenem letu odpravile. Menim, da se da ta zahteva prav lahko izpolniti. Vsak, kdor je bil pri vojaški vaji v deželni brambi, je gotovo z menoj vred izkusil, da je korist teh vojaških vaj za one deželne brambovce, ki so bili premeščeni iz rezerve v deželno brambo, skrajno majhna, vsekakor ne tolikšna, da bi nadaljni obstoj vojaških vaj v ednajstem in dvanajstem službenem letu mogel opravičiti.

Gospoda moja! Slednjič se tudi ne more zahtevati, da bi mož, ki se nahaja že v 32. letu, in je že navadno oženjen, ter ima preživljati družino, ki mora vsled odhoda k vojaškim vajam zapustiti svojo družino v materialnih skrbih, ki je s tem v svojih dohodkih in premoženskih razmerah še oškodovan, izkazoval ljubezen in udanost do vojaške službe, kar je edino poročstvo za to, da je namen vojaških vaj dosežen.

Iz teh vzrokov menim, da je uspeh vojaških vaj v ednajstem in dvanajstem službenem letu jako dvomljiv, in to vojaško breme za omenjene deželne brambovce jako

občutno in nadležno, ker zahteva velike osebne in materialne žrtve.

Gospoda moja! Ti razlogi bi zadoščali popolnoma, da se vojaške vaje v ednajstem in dvanajstem službenem letu odpravijo. Temu bodejo vsekakor vojaški krogi oporekali, češ, da namen vojaških vaj ni samo ta, uriti one, ki prihajajo k orožnim vajam, temveč da služijo vojaške vaje končno tudi v to, da so gospodje od četovodje navzgor v stanu vaditi se v vodstvu mnogobrojnejših čet, kot pa je to mogoče v dobi izven vojaških vaj.

Gospoda moja! Priznam popolnoma resničnost teh dokazov, v kolikor se tičejo vojaških vaj v rezervi, ali priznati ne morem, da bi bili veljavni za vojaške vaje v deželni brambi.

Glede orožnih vaj se povdarja vedno želja, da se obrok istih premesti v čas, ko poljedelec doma ni preveč obložen z delom.

Gospoda moja! Menim, da je ta zahteva do neke gotove meje opravičena, in menim, da bi se dalo temu v toliko premagati, da se premesti prva vojaška vaja v čas od 1. prosinca do sredine sušca, ker bi pri prvi vojaški vaji morebiti ne bilo tako potrebno, skrbeti za praktični pouk rezervista, temveč bi zadoščalo, če bi užival v prvi vrsti teoretično izobrazbo, da si obnovi v spominu vse določbe vojaškega poslovnika, ki jih le prehitro pozabi rezervist.

Kar se pa tiče druge in tretje vojaške vaje, moram priznati odkritosrčno, da se ne moreta v drugem času vršiti kot ravno spomladi in poleti, ker je vendar potrebno, skrbeti natančno za praktično izobrazbo rezervistov, da morejo zadoščati zahtevam, ki se stavijo na nje ob času vojske.

Tako izvežbanje se samo doseže, če se pokličejo rezervniki k vajam v času, ko se vrše vaje na vežbališču in v terainu.

Vojna uprava bi zamogla vsekakor opraviti težkoče, ki nastanejo vsled neprimerne roka orožnih vaj za kmetijstvo, in sicer s tem, da se ozira dobrodušno na opravičene prošnje za oproščenje orožnih vaj.

Pripoznavam prav hvaležno dobro voljo, katero kaže v tem oziru prevz. dež. brambovski minister.

Gospoda moja! Sedaj pridem k nadaljni želji prebivalstva, namreč glede pravičnega postopanja pri nabavi kmetijskih surovin za vojno upravo ter glede podpore domače konjereje s tem, da se primerno pokupijo remonti (konji za vojsko) naravnost pri konjerejih.

V prvem pogledu pripomnim, da pripoznam prizadevanje vlade v tem oziru, da so pri nabavi obrtnih predmetov obrtni krogi v znatni meri upoštevani ter se tega tudi pridno poslužujejo. Ne morem pa istega trditi glede nabave kmetijskih pridelkov naravnost pri poljedelcih.

Gospoda moja! Kolikor sem mogel zvedeti, je vzrok za to opustitev v tem, da je nabava kmetijskih pridelkov po mogočnosti enakomerne kakovosti, kar se pač da edino le na ta način doseči, da se ti pridelki nabavljajo po prekupeih, katerim je mogoče boljše in slabše pridelke pomešati ter s tem dajati oni pridelek, kateri ugaja vojni upravi.

Dovolite mi, gospoda moja, da smatram tako dokazovanje za zelo nesrečno in popolnoma skaženo. Zanikam, da bi že samo različnosti pri kakovosti iste vrste naravnega pridelka v naši očetnjavi bile take, da bi se mogli iz tega izvajati pomisleki glede na redilno vrednost in slabo kakovost živežu, ki se izdeluje iz istega.

No, to mi boste že pripoznali, da je v naši očetnjavi po večini dobra poljska zemlja, in da se na isti zemlji prideluje dobro žito, ki ima najmanj ono kakovost, kakoršno zahteva vojna uprava. Da, gospoda moja, zakaj pač ne kupi vojna uprava pri teh poljedelcih, saj dobi tako dobro žito, kakor ga zahteva? Ali hoče

morda vojna uprava v tem oziru igrati poravnalno nepravico, da noče kupiti pri kmetu, ki ima dobro žito, le zato ne, ker ne more kupiti istega pri onem kmetu, ki je že itak na slabem zato, ker ima slabšo zemljo, zato pa tudi slabše žito!

Takšno postopanje bilo bi vendar premešno, da bi se pustila voditi vojna uprava po takih nagibih.

Jaz sem mnenja, da je stališče vojne uprave glede nabave kmetijskih pridelkov za vojne potrebe popolnoma napačno, temveč da govorijo razun važnih kmetijskih momentov tudi etični momenti zato, da se je v prvi vrsti ozirati na kmetijstvo ter nakupovati kmetijske pridelke naravnost pri poljedelcih. (Bravo! bravo!)

Gospoda moja! Jaz gotovo nisem na stališču onih, ki trdijo, da prekupčija nima pravice obstoja v urejenem gospodarskem življenju. Moje mnenje je temveč, da je prekupčija potreben član organizaciji modernega gospodarskega življenja; toda to izjavljam očitno, da je medkupčija v marsikaterem, žalibog dandanes v prepogostem oziru pokazala oblike, ki niso le za gospodarstvo nezdruve, temveč so celo škodljive.

Jaz menim nerealnega in lakomnega prekupca, izsesalca, vampirja kmečkega prebivalstva, ki revščino kmečkega prebivalstva le prečesto izkorišča na nedopustljiv način, ki z dovolitvijo neznanega kredita, vsekakor pod težkimi pogoji, olajšuje zadolževanje in tako vjetega kmeta kakor citrono neusmiljeno izžema in slednjič izžene izpod strehe. To vrsto prekupcev pa vojna uprava po svojem postopanju pri nakupovanju poljedelskih proizvodov pravzaprav neposredno podpira (prav res!), ker že izkušnja uči, da večji prekupec, ki zastopa kot zalagatelj vojne uprave, po navadi stoji v zvezi z manjšimi prekupci in dobiva od teh poljedelske produkte. Torej imam popolnoma prav, ako pravim, da podira uprava neposredno manjše prekupce. Mislim pa, da je dolžnost vojne uprave, in državnih organov, vstati zoper to vrsto ljudi in podvzeti postavne določbe, ki bi tako škodljivo delavnost pijavk kmečkega prebivalstva onemogočale.

Jaz sem mnenja, da bi bila posredna udeležba poljedelcev pri dobavi poljedelskih produktov za vojsko popolnoma mogoča. Eden gospodov predgovornikov je že včeraj na prepričevalen način razložil, da je v Nemčiji tako.

Jaz pa sem tudi v stanu povedati vam, da dela ruska vojna uprava prav tako vkljub temu, da najdete v Rusiji poleg črne plodne zemlje na Krimu tudi najslabša tla za poljedelstvo v stepah in da se vkljub tej razliki z ozirom na kakovost žita ruska vojna uprava ne brani, kupovati neposredno od proizvajalcev.

Druga točka, o kateri bi danes govoril, se nanaša na povzdigo domače konjereje po vojni upravi. Tu govorim v imenu ljutomerskega in gornjeradgonskega sodnega okraja, to sta okraja v južnovzhodni Štajarski. Prebivalstvo teh dveh okrajev goji konjerejo z velikim veseljem in pozora vrednim umevanjem, in dosega uspehe, ki so obudili občudujočo pozornost v višjih strokovnih krogih in tudi zunaj dežele. (Prav res!) Poleg tega bi opomnil, da prirejajo v Cvenu, vasi poleg Ljutomera, vsako leto konjske dirke, katerih se udeležujejo domači konjerejci s svojimi plemenitimi pasmami in dosega pri tem športne uspehe, ki so v dokaz, da se ona plemenska pasma poleg lepih oblik, krepkega telesnega stasa odlikuje tudi posebno z ozirom na brz in vstrajen tek. Društvo za deželno konjerejo na Štajerskem, ki si jako mnogo prizadeva, pospeševati interese deželne konjereje, kar tu hvaležno priznam, je po mnogih prošnjah slednjič doseglo, da se ustanove na Štajerskem in zlasti v ljutomerskem okrožju sejmji in nabori za konje, na katere je pošiljala vojna uprava potujoče vojne komisije.

Gospoda moja! Na te konjske sejme je od leta do leta prišlo več konj, a napram temu je zanimanje vojne uprave za te sejme od leta do leta padalo, in slednjič je prišlo tako daleč, da potujoče naborne komisije teh sejmov sploh niso več obiskavale. Posledica temu je bila, da so sejmji izgubili vsak pomen.

Posledica tega čudnega postopanja vojne uprave je bila, da so bili konjederci odslej prisiljeni, iti na konjske sejme na Ogrsko, in tam kupcem seveda za nižjo ceno prodati konje, katere so potem kupci seveda z lepim dobičkom prodali zopet vojni upravi. (Tako je!)

Gospoda moja! Trudil sem se poizvedeti vzroke temu postopanju vojne uprave. Mnogo sem povpraševal, in lahko zatrdim, da sem pri merodajnih strokovnih krogih dobil naslednja, neverjetna pojasnila.

Gospoda moja! Naborne komisije imajo v resnici službo, polno odgovornosti — to priznam popolnoma — in zato se skušajo odgovornosti iznebiti na ta način, da ne kupujejo konj posredno pri konjerejih, temveč se obračajo na prekupce, ker so ti vedno pripravljeni konja, ki vojni upravi ne ugaja, vzeti nazaj in nadomestiti z drugim.

Toda gospoda moja, to niso opravičujoči razlogi za določbe, ki so konjerejem tako škodljive. Poljedelstvo, ki se nahaja dandanes v krizi in zelo slabem položaju, bi morala vojna uprava vendar varovati, ne pa ravnati z njim na način, ki že itak težavno stanje poljedelca še težje dela.

Jaz prosim njegovo prevzvišenost, temu za ljutomerski in gornje radgonski okraj tako tehtnemu vprašanju obrniti najnatančnejšo pozornost in pri gosp. državnem vojnem ministru delovati na to, da se vrši nakup konj naravnost od kmečkih konjerejcev.

Ob koncu svojega govora izražam še prepričanje, da bode vlada, ki je tej visoki zbornici predložila tako bogat gospodarski program in pokazala s tem svoje strmljenje in namene, dvigniti in zboljšati blaginjo prebivalstva, tako svojo lepo namero tudi potem izkazala, ako se gre za olajšavo bremen, ki so vsekakor določeni po vojnem zakonu, ki pa pomenijo za prebivalstvo jako občutno osebno in materialno žrtev, če je ta olajšava brez oškodovanja, gotovo ozira vrednih vojskih interesov mogoča. (Živahno odobranje in ploskanje. — Govorniku čestitajo.)

Dopisi.

Iz pesniške doline. (Uredniški koš. — Narodna zvest. — Naša nova pravica.) Prišel sem pred kratkim časom po opravku v tiskarno našega lista. Neki gospod, bil je menda sam g. urednik, pelje me v neki prostranski prostor tiskarne. Komaj storim za njim nekaj korakov, kar me mahoma spreleti po vseh kosteh nekaj, kakor — strah. Kaj mislite, kaj je neki bilo? Tam v nekem kotu sem namreč zapazil zijati proti stropu široko žrelo uredniškega koša. Mislim sem dotlej, da je beseda »uredniški koš« le strašilo za dopisnike, toda zdaj sem se prepričal, da temu ni tako. Kakšen pa je ta uredniški koš, me boste vprašali, ker vem, da ga še mnogi izmed vas niso videli? Hm, kakšen je, to mi je težko prav odgovoriti. Posebno lep ni, to ne morem reči, a da bi bil grd, to pa zopet ne smem povedati, ker sicer bi se lahko o svojem času nad menoj maščeval. Je pač take sorte, kakor jih imajo tisti pohišni prodajalci porcelanaste posode... Če ima tudi dno, o tem se nisem mogel prepričati, ker je bil skoraj do vrha naložen z menda prav tečnim hranivom. (In moja tajna želja je, da bi tudi takrat, ko dojde moj dopis v tiskarno, ne bil prazen, kajti sicer...) No, saj pa to tudi nikakor ni tako huda stvar, kakor se človeku na prvi hip dozdeva. Je pač neki kraj očiščevanja za zanikerne in prevročekrvne dopis-

nike, o čemur se je že marsikateri izmed vas osebno prepričal; kajti, če je moral jedno ali dvakrat skozi koš, prišel je tretjič gotovo toliko očiščen v tiskarno, da je bil vreden spoznan, da so ga postavili v vrsto drugih dopisnikov. Toliko torej o »uredniškem košu«.

Ko prebiram liste že vselej težko pričakovanega »Slovenskega Gospodarja«, me vselej obdaje veselje in žalost ob enem. Veselje namreč, ko čitam v dopisih in med društvenimi zadevami, kako se naše ljudstvo čimdalje bolj probuja iz narodne zaspanosti ter se duševno, politično in gospodarstveno organizuje; in žalost, da je še toliko tako lepih krajev Slovenskih goric odeto s trdo temo narodne zaspanosti, in še ni sledu o nikaki narodni zavesti med prostim ljudstvom. Bratje! Prijatelji! Drugod že vstajajo, mi bomo pa še spali? Posebno sem vesel narodnostnih novic iz tacihi krajev naše lepe domovine, kjer stojijo v vrstah narodnih borilcev tudi že naši mladeniči: kajti tam je bodočnost dobri narodni stvari skoraj zagotovljena. Mladič! Tovariši! Slavno uredništvo »Slovenskega Gospodarja« nam je pred kratkim časom zajamčilo pravico, da so odslej tudi nam odprti predali našega cenj. lista. Poslužujmo se pridno te naše nove pravice, in recimo si včasih katero prav po prijateljsko med seboj. Navdušujmo svoje tovariše za naše narodne svetinje, za milo našo domovino, ki je često le vsled narodne nevednosti toliko zaničevana od nje lastnih sinov. Potrebno je dandanes, da radi beremo, a da beremo le dobre, krščanske časopise in spise, ker vse pač ni dobro, kar se nam od raznih strani ponuja, in ker je strupena pisava naših nasprotnih listov često pomešana s sladkim medom, liki nastavljeni past, in kaj lahko se zgodi, da nevedni, ki te pasti pravočasno ne spoznajo, zaidejo počasi, ko se še sami tega ne zavedajo, na popolno kriva pota. Sedanjí čas drvi v silnem toku naprej, naprej, in mnogo slabega pride z njim, o čemur stari ljudje pravijo, da nekdanj ni tega bilo, a tudi mnogo dobrega, česar še mi ne vemo, in o čemur se našim prednikom še sanjalo ni. V takih okolščinah potrebuje človek često zvestega prijatelja, in modrega zanesljivega svetovalca, ki ga pred hudim svari, in na dobro opominja, da ne ide brez koristi mimo nas. In tukaj je pač najbolj na mestu dober krščanski časopis, ki te časovne pojave pridno zasleduje, in treznim očesom premotruje, ter nam od časa do časa o njih poroča. In kot tak zvest prijatelj in svetovalec se je naš neumorljivi »Slovenski Gospodar« še vselej izkazal, in je že veliko dobrega storil med našim ljudstvom v oziru narodne prosvete. Njega se torej, dragi tovariši, oklenimo z vso vnemo ter si prizadevajmo, da se med nami vedno bolj razširja. Proučujmo in izobrazujmo se po dobrem berivu politično in gospodarstveno, kar nam o svojem času gotovo obrodi dober sad. Posledica in korist dobrega beriva bo še končno tudi to, da se bodo mladeniči po njem toliko izolikal, da bode s časoma izginila izmed njih tista grda napaka, ki kakor zgodovina poroča, že od nekdanj kakor prokletstvo leži nad našim narodom, namreč nesloga in razdor, ki tolikrat povzroči krvave poboje, in sled česar marsikateri lepi stotak, ki bi ga svoječasno sami krvavo potrebovali, izgine v globočino drugih žepov. Proč torej s to grdo razvado, ki nas kakor grdi madež na lepi obleki kazi, in pred svetom sramoti naš narod. Dobro obračajmo, dragi, zlati čas svoje mladosti, da ne izgine od nas brez sadu v neizmerno večnost. Spominjamo se pogosto zlatih rekov: Čas je zlato, in v slogi je moč. Nas veliki Slomšek, katerega duh živi med nami, je pred več kot petdesetimi leti zapisal tehtne besede:

»Časa nam malo je Stvarnik odločil, naj bi spoznali, kak drag je za nas; časa si z dobrim nakupit naročil; večnosti cena sedanji je čas.«

Listek.

P. Marcellin Caf,

duhovnik frančiškanskega reda.

Prijatelju v spomin J. M.

Sv. Križ na Murskem polju. »Slov. Gospodar« piše v predzadnji številki, da je zdaj pravi čas, da dosežemo slovenske napise in pečate. Dragi rojak, ako prideš n. pr. od severa proti Sv. Križu, videl boš med prvimi znamenitostmi »K. k. Postamt«. Pri nas se še torej tudi šopiri le nemški napis. Ako te pa ta napis preveč žali, pa se obrni v drugo stran in kaj boš tam videl? Zagledal bodeš »Posojilnica« in »Kmetijska zadruha«. Ta dva napisa sta nam toraj nekako zadostilo za oni nemški napis. Dasi štejeta ta zavoda že obilo udov, vendar bi jih lahko več pristopilo. Že večkrat sem slišal pogovarjati se gospodinje, n. pr. vpraša ena: »Ti, kako ceno pa imajo jajca v zadrugi?« Odgovor: 44 za en goldinar ali dve kroni. »Ej, mi jih pa dajemo 50 za en goldinar. Torej pa je vendar zadruha boljša. Seveda je boljša! Pomislite: marsikatera gospodinja spravi na teden do 180 jajec. Ako je cena jajec 44 za eden goldinar, tako to znaša 4 gl. 10 kr., kdo drugi spravi ravno toliko vkup, a bode dobil, ker je cena 50 za en gl., le 3 gl. 60 kr. torej je razloček ravno eno krono. In koliko znese to na eno leto? Kakih 25 gl. In pri drugih rečeh je ravno tako. In koliko je našim ljudem pomagano pri posojilnici. Ni ti treba daljnega pota v mesto, da bi shranil svoj denar, tukaj doma pred očmi imaš zavod, ki ti ravno tako obrestuje, kakor kaka hranilnica kje v mestu. Če si v sili, ni ti treba delati nikakega pisma, ne prošnje, h kateri potrebuješ učenega moža in ki ne bode delal zastonj, lahko greš sam, vložiš ustmeno prošnjo in za eden teden ali dva, imaš denar v rokah brez vsakih sitnosti. Še eno društvo imamo. Namreč bralno društvo, ki je pognalo letos krepke korenine globoko v naše sredine, razprostrlo je veje po naši lepi okolici. Dasi je bilo to društvo lansko leto nekako zaspano, dvignilo se je letos krepko iz svojega spanja, zato smo dolžni v prvi vrsti hvalo našim rojakom duhovnikom in drugim blagim podpornikom, ki so nam priskočili z obilnimi doneski na pomoč. Ako pogledamo ob določeni uri v bralno sobo, vidimo tam postavnega krepkega mladeniča in tudi takih ne manjka, ki so še pred kratkim časom obiskavali šole. Ali ni to veselo? In ali ni boljše, ako se pride pred časom k službi božji, da vstopi v bralno sobo in pregleduje novice iz naše lepe domovine, kakor pa da bi morebiti šel v gostilno, tam denar zapravljaj in k zadnjemu še službo božjo opustil. Bralno društvo pa ni samo zato, da bi poučevalo, ono naj tudi priredi večkrat nedolžne veselice, kjer bi se društveniki in tudi drugi pošteno zabavali. In to mi dobro vemo. Zato bode naše društvo priredilo veselico z gledališko igro, pri kateri bodo nastopili naši vrli »strelci« kot igralci in pevci. Oj takrat pač, kdor le more, naj nas ne pozabi obiskati! To vam bo zabave in smeha pri Sv. Križu. A vi pa, kateri še niste pri našem društvu, pa le še pristopite, da nas bode obilno število, da bomo lahko rekli: »Nezmagana mi četa smo.« V našem društvu še pač pogrešamo precejšno število naših vrlih gospodarjev kakor tudi fantov. Dve vasi naše fare še nimata niti enega uda. Manjkajo še celo nekateri občinski predstojniki! — Zdaj bodemo imeli, v nekih občinah že imajo, občinske volitve. Pri volitvah pač ne bo nobenega boja, ker so v vseh občinah enako misleči posestniki, izvzemši edno, a tam so bržkone tudi enakomisleči, izvzemši nekatere, ki bodo gotovo — propali. Naj bi vendar naši občinski predstojniki začeli vsi, kateri še uradujejo v blaženi nemščini, slovensko uradovati. In pri nekem se vemo za samonemški pečat! Proč! Le pokažimo pred svetom, da smo Slovenci, da se ne sramujemo svojega materinega jezika, ampak da stojimo trdno za našo sv. vero in narod. Mi gremo naprej!

Mihov.

Veličasten je bil njegov pogreb. Mnogoštevilna duhovščina in nedogledna množica ste ga spremljali k zadnjemu pokoju. Komu je smrt uničila življenje? Osivelemu, onemoglemu starčeku, ki že komaj pričakuje, da se reši zemeljskega trpljenja? Ne. Mlado, nadepolno življenje je usahnilo v tihi samostanski celici č. oo. frančiškanov v Mariboru. V svoji najlepši dobi je umrl služabnik Gospodov.

Rojen je bil P. Marcellin pri sv. Martinu pri Vurmburgu, dne 6. maja 1876. Dopržil je pet gimnazijskih razredov v Mariboru. Božja previdnost ga je poklicala drugam. Dne 25. avgusta 1894 je vstopil v frančiškanski red, kjer je obljube storil 2. oktobra 1898 ter bil posvečen 16. julija 1899. Teden pozneje je stopil pred oltar Gospodov, da bi mu hvaležnega srca daroval prvo daritev. Te sreče pa ni užival dolgo. Že 14. marca 1901 ga je po dolgi mučni bolezni Bog poklical k sebi, da bi mu dal neminljiv venec večnega duhovništva.

Lepe lastnosti so ga dičile v življenju. V dijaških letih je bil izvanredno pobožen. Saj mu je pobožnost dobra mati vcepila že v otroško srce. Kolikrat je klečal pred Marijino ponobo! Večkrat je zatrjeval materi: »Mati, le Marija mi bo pomagala, da bom dobro napredoval v učenju.« Kakšna radost je pač napolnjevala v takih trenutkih materino srce! O da bi se tudi današnje dijaštvo ne sramovalo ne zasebne, pa tudi ne očitne verske pobožnosti! Gotovo bi marsikdo srečno dovršil svoja učna leta, ako bi uvaževal povsem resnice, da je prazno delo brez božjega blagoslova.

O tem se je prepričal pokojni Marcellin. Z vstrajno marljivostjo je dovršil peti gimnazijski razred. Sam je pozneje večkrat priznal, da sta molitev in lasten trud premagala vse težave.

Bil je sicer prikupljivega vedenja. Vsakdo je bil rad v njegovi družini. Zato si je pridobil spoštovanje in ljubezen pri vseh sovrstnikih, katerih se je tudi v poznejših letih vedno radostno spominjal.

Stariše je iznenadila njegova izjava, da hoče biti redovnik. Toda branila mu tega tudi nista, saj sta vedela, da ga je klical Bog. Veliko mi je pisal v šestih letih svojega redovniškega življenja. Spoznal sem šele zdaj, kako vnet je bil za svoj poklic. Prav tako. Če pa človek nima veselja do svojega stanu, pač ne more nihče pričakovati, da bo izpolnjeval vestno svoje dolžnosti. »Vem,« tako mi je pisal, »da bom našel velike ovire, ker je redovniški stan sploh težaven stan, toda zdaj sem tu. Bog me bo podpiral.« Že v noviciatu je pridno porabil čas za učenje. Vedel je, da mora pobožnega duhovnika dičiti tudi temeljito znanje. »Tu imam zdaj priliko proučevati resne bogoslovne in druge znanstvene knjige, ki mi bodo mnogo koristile, ki so mi že zdaj sladko zadoščenje za neumljive Homerjeve periode.« Homer sploh ni bil nikdar njegov prijatelj.

Posebno ga je pa bolelo to, da ni imel pri roki nobene slovenske knjige. »Prijatelj,« mi je tožil nekoč, »bojim se, da ne bi pozabil materinega jezika. Preskrbi mi dobro slovensko knjigo.« Umevno. V tujih krajih je redka materina beseda. Kogar bi ne bolelo tako odkritosrčno priznanje! Z veseljem mu je naročil vrli oče »Dom in Svet«, ki ga je odslej redno prejemal. Ko sem ga pozneje opomnil na bogoslovni list »Voditelj«, je bil takoj tudi njegov naročnik. »Začudeno nas gledajo,« mi je pisal pozneje, »naši nemški tovariši, ker mi Slovenci beremo slovenska lista. To je naše posebno veselje. Zdi se nam v takih trenutkih, da nismo na tujih

tleh. Materin glas nas nekako oživi in navduši za vsako stanovsko dolžnost.«

Sploh so bili naši slovenski junaki, — bilo jih je pet ali šest vseh skupaj — v nemških samostanih, posebno v Hall-u in pozneje v Schwarz-u na Tirolskem, v tem oziru že prosti. Redno se je med njimi glasila slovenska beseda, a večkrat, posebno na izletih, je odmevala tudi slovenska pesem. Ves navdušen mi je opisal ta prvi izredni pojav.

Leta so minevala. Po čemer je tako silno hrepenel, je dosegel. V prvem letu bogoslovja je bil posvečen. V začasni cerkvi Matere Milosti v Mariboru je primiciral. Bil je to zanj in za stariše najlepši dan v življenju. Z novim pogumom se je vrnil nazaj, da bi dokončal drugo leto bogoslovja. Hodil je večkrat na pomoč ter se je pri tej priliki tudi nevarno prehladil. Že takrat so ga komaj rešili smrti. Ta dogodek je vsestransko vplival nanj. Povzročil je smrtno kal, izpremenil je njegov značaj. Postal je tih, zamišljen, resen. Vendar je ves strah zmagalo trdno upanje, da bo kmalu prišel v slovenske kraje med ljudstvo, katero je tako ljubil. Zdelo se je, da je imel samo še to željo na svetu. »Ločena sva sicer zdaj, toda če Bog da, bova skupno delovala v dušno korist dobrega slovenskega ljudstva.«

Ta želja se mu je skoraj izpolnila. Novo upanje je dobil, ko so bili vsi slovenski samostani združeni s kranjsko provincijo sv. Križa v Ljubljani. Kdo je bil tega bolj vesel ko on! Toda kljubu tej izpremembi so vse njegove slovenske tovariše baje radi pomanjkanja vzeli v nemško dunajsko-štajersko provincijo, dočim je njegov odločen nastop uplival toliko, da je edini prišel v Maribor, ter tu tudi ostal radi svoje bolezn. Radosten mi je pisal to novico: kdo bi si mislil, da bom tudi jaz še kdaj slušatelj v vašem duhovskem semenišču!

Prišel je tretje bogoslovsko leto, res, samo prišel. V sredini meseca novembra je bil zadnjikrat pri predavanjih. Vsled močnega prehlajenja se mu je bolezen ponovila ter vsakdan hujše mučila svojo žrtev. Med boleznijo je vedno mislil na predavanja ter povpraševal, kako je v kolegiju (šoli). Redno je iskreno pozdravljaj vse, posebno svoje letne tovariše. Pa tudi ti so mu vračali ljubezen in ga hodili tolažiti. Našel sem ga večkrat pri bogoslovski knjigi, posebno spčetka, ko bolezen še ni bila tako resna. Šaljivo je pripomnil, da se ga bo že naveličala, ker jo je že večkrat odslovil. Ko pa se to le ni zgodilo, ampak je bila nevarnost vedno večja, je bil drugih misli. Par tednov pred svojo smrtjo mi je otožen dejal: »Dragi moj, glej, vi že imate vsi izpite za prvi tečaj, jaz še ne. Moj Bog, čutim, da sem bil zadnjič v kolegiju, da ne bom več med svojimi dragimi tovariši. Kako sem se razveselil, ko sem izvedel, da pridem k vam, pa kako se je vse izpremenilo. Toda volja božja je.« Solze so ga polile.

Da, vdan v voljo božjo je potrpežljivo prenašal ves čas svojo bolezen. Posebno ga je mučil hud kašelj. Ko je slednjič izgubil skoraj tudi ves glas, je mirno pripoznal: »Prijatelj, umrl bom, umrl.« Globoko je uprl vame pogled, v dno duše so mi segale te resne besede. Težko kakor še nikdar sem se poslovil z rosnim očesom in bolestnim prepričanjem, da zanj ni več človeške pomoči. Bil sem predzadnjič pri njem.

Slednjič sem ga videl na dan njegove smrti. Še enkrat me je hotel videti. Spoznal me je še. Smehljaje se mi je večkrat podal roko v zadnji pozdrav. Kako se je trudil za besedo, a je bilo le pretrgano, nerazločno šepetanje. Govorile so oči. Zadnjič sta se srečala najina pogleda. Bili so že resni, smrtni trenutki. Mrzlo telo, mrtvaški pot, globoki, redki vzdihljaji — vse to je naznanjalo, da se bliža ločitev. Še enkrat je zbral vse svoje moči za zadnji vzdih... Bil je to trenutek, ko sem prvič v življenju gledal z

bolestnim srcem, kako smrt izvršuje svoj posel, kako uničuje življenje...

Iz stolnih lin pa je tužno oznanjal čaroben zvonov glas, da se je zemljan preselil v večne domove...

Šopek materi na grob.

Zvonovi so ravnokar odzvonili; njih žalostni glasovi še vedno bučijo, dokler se popolnoma ne porazgube v vlažnem, južnem zraku — jaz pa stojim ob robu novoizkopanega groba! Hudo je pač gledati v temno, pusto jamo, pa veliko hujše in strašneje je stati ob odprtem grobu, kamor so položili blago materino srce! Kost pri kosti... in tam iz kota me svarilno gleda mrtvaška glava, kakor bi mi hotela reči: »Človek, spomni se, da si pepel, pomisli, da boš tudi ti meni enkrat enak!«

Tukaj torej bodele prebivali, draga mati, v taki neprijazni hišici, v taki nevljudni družini. Tukaj boš počivalo, zlahotno materino srce, ti ki si zaslužilo, da bi prebivalo v palači iz biserjev in dragih kamenov!

Da, mati, to je človeška usoda, tako je odločil Bog že v raju z besedami: »... Dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzeti, ker prah si in v prah se boš povrnil.« To je nepremeljiv zakon, ki velja vsem Adamovim otrokom, revnim in bogatim, sužnom kakor vladarjem.

Materino srce, kak neusahljivi vir ljubezni, kak neizcrpljivi zaklad si mi bilo ti! Kakor orehovo luščino metali so me valovi življenja sem in tje, a v tvojem osenčju našel sem vedno varno zavetje in iz tebe so se kar sipali žarki ljubezni.

Ni toraj čudo, če občudujejo in obožavajo materinsko ljubezen vsi narodi, bodisi olikani ali napol divji. Drastično, pa poznamovalno izraža to n. pr. francoski narod s svojo prislovico, ki se približno tako-le glasi: Neki razuzdani mladenič je imel znanje z ravno tako ničvredno žensko; ko sta nekega dne tako skupaj sedela in se pomenkovala, vpraša ga ona nenadoma: »Ali me res ljubiš?«

»Da, jaz te ljubim čez vse in pripravljen sem storiti vse, karkoli mi velevaš.« »Dobro«, nadaljuje ničvrednica, »tako bom videla, če si govoril resnico; ako me res nad vse ljubiš, idi domu, izreži svoji materi srce iz prs in mi ga prinesi.« Nesrečni mladenič se da res zapeljati in izvrši ta grozen čin.

Izrezal je materi srce in ga nesel svoji izvuljenki. Ko pa je bil že na njenem domu, pade mu še utripajoče materino srce pod noge, on se ob njem izpodtakne in pade. Tukaj pa spregovori srce vse v skrbeh z trepetajočim glasom: »Oh, ljubi moj sin, saj se menda nisi preveč udaril?«

Precej čudna, skoraj bi rekel grozna je ta prislovica, pa v njej je prav karakteristično izražen nazor in pojem, ki ga ima francosko ljudstvo o materinski ljubezni. Hoče nam namreč reči, da materino srce rado in vse odpušča bodisi še tako grozna početja in tako neizmerna razžaljenja.

Blagor mu, za koga še bije tako srce! A jaz... meni je odvzet ta neprecenljivi zaklad, meni se je posušil ta vir ljubezni! Le tesno leseno shrambo, kamor so položili moje bisere, smem gledati in še to mi bodo kmalu prikriili.

Pa moralo je tako priti, ker večni zakoni so kakor rečeno neizpremenljivi. Res, nad vse sem spoštoval vas, mati, pa ko bi vas še tisočkrat tako ljubil in čislal, bi ne povrnil niti jednega dneva vaše ljubezni do mene. Iz vsega srca vam privoščim dobrodejnega večnega počitka; kako bi vam ga tudi ne, saj ste si ga zaslužili, saj ste spolnili svoje dolžnosti kot mati!

Votlo bobnenje me je vzdramilo iz mojega premišljevanja; grobar je pričel svoje delo...! O le grebi, grebi brezsrčni mož; strgal mi boš sicer mater izpred mojih očíj, pa iz spomina in srca mi jih ne moreš!

Še en pogled na napol že zasuto rakev... z Bogom, mati!

Hitrih korakov sem zapustil pokopališče. Kaj bi pač sedaj počel brez matere, ko bi me naša sv. vera ne učila, da se enkrat zopet snideva v večnosti!

Cerkvene zadeve.

Narodnost in vera.

P. Freund je govoril v konferenci za možke v cerkvi sv. Petra na Dunaju dne 12. min. m. blizu tako-le o gorenjem predmetu:

Sedanji časi so časi skrajnostij. Skrajnosti vladajo na polji gospodarskem in narodnostnem. Za danes hočemo posvetiti svojo pozornost narodnostnemu polju, v kolikor se ga dotikajo tudi verska vprašanja.

Nekaterim je narodnost nad vse. Ti ljudje vganjajo ž njo pravo malikovavstvo. Iz nje si napravljajo Apisa, pred katerega popadajo in ga molijo. Darujejo mu vse. Samo narodnost! Ta jim je začetek, središče in konec, s kratka vse!

Tu vlada edino le strast, sama strast. Strast pa je huda ost, ki priganja k delovanju — pa tudi obveza, ki slepi vid.

Samo-narodnjaki so slepi za slabosti svojega lastnega naroda. Kdo je vendar tako bedast, da bi mogel s prepričanjem trditi, da ima samo en narod pravico do obstanka, da je le ta edini, ki je brez napake, enak krasnemu angelu iz nebes?

Po drugi strani pa so samo-narodnjaki slepi za prednosti in vrline drugih narodov. Po njihovem mnenju niso drugi narodi ne le samo manj vredni, ampak kar naravnost za — nič. Kar pa je za nič, se mora sovražiti! Torej sovraštvo nasproti drugim narodom, tudi ako bivajo na istih tleh, vživajo isti zrak, pijejo od tiste vode!

Pri tem pa, ko je nekaterim narodnost nad vse, drugim ni — nič! To so prave skrajnosti. Oni, ki hočejo razdejeti ves družabni svet, ki hočejo rodbinske vezi ali kar popolnoma presekati ali jih pa za sedaj le še razvozljavajo z vsemi močmi, ljudje, ki nočejo ničesar vedeti ne o občinah, ne o državah — tudi ničesar nočejo vedeti o narodnosti. Ti ljudje ne poznajo združevanja sorodnih si sil. Postaviti hočejo Babilon, v katerem bi milijoni in milijoni ljudij kar tako skupaj prebivali.

Krivo je eno ko drugo. V sredi med obema skrajnostima je resnica. Kako krasna, kako pravična je — prav ker je v sredi — sodba katoliške cerkve o narodnostnem vprašanju! Po njej imajo vsi ljudje, torej vsa plemena, rudeča in rujava, črna in bela enega Boga, enega Odrešenika, ki se ni večlovečil in umrl samo za nekatere izbrane, ampak za vse brez razločka. Vsi imamo en velik namen, kateremu se morajo vsi drugi, še tako različni podrediti, namreč večno izveličanje. Ujemaje se z naukom sv. cerkve, piše sv. apostel Pavel: »Ne sramujem se evangelija; Božja moč je namreč v zveličanje vsakemu, kateri veruje.« »Grekom in Negrom, modrim in nemodrim sem dolžnik.« »Ni (namreč v bistvu) razločka med Judi in Grki: ker Eden in Isti je Gospod vseh, ne za vse, ki ga kličejo.« In še dalje pravi: »Tu se ne gre ne za Juda ne za Grka, ne za sužna ne za prostega, ne za moža ne za ženo, ker vsi ste eno v Kristusu.« Torej eno v glavni stvari! Neopravičeno je torej preobilno poviševanje lastnega naroda, vsako zaničevanje bodisi katerega koli naroda pa je zločin.

Poleg te bistvene enakosti narodov pa so razločki v drugih ozirih. Ako mora biti vrejeno vsaktero nagnjenje, mora biti še posebej glavno nagnjenje, ki je ljubezen, tako n. pr. je vendar otrokom lastni oče bližnji,

kot kateri si bodi prihajač. Sin mora svojega očeta ljubiti bolj kot druge ljudi. Oni narod, ki ga imenujemo svoj narod, ker se se iz njega rodil, ker med njim živim, smem, morem in moram bolj ljubiti kot kateri si bodi drug. Tako uči tudi sv. Pavel: »Vse naj se godi dostojno in v redu.« Pavel nam je pa tudi po svojem delovanju vzgled. Oznanjeval je evangelij vsem, ker je bil vsem namenjen; toda začel je pri svojih rojakih; »najprej njim, potem poganom«.

Pred kratkim dobil sem v roko zelo razširjeno knjižuro, v katerej se bere: »Romanom katolicizem, Slovanom shizma, Germanom protestantizem!« Sè stališča razuma bi se moral človek sramovati, ozirati se sploh na ta poziv, ko bi se enaki pozivi dan na dan ne ponavljali sedaj v tej, sedaj v oni obliki, prazne besede, ki pa tako lahko pri dandanašnji nerazsodnosti zapeljejo razum, da podleže strasti.

Ta poziv pa sam sebi nasprotuje. Naj govorim prav tako, da lahko oprime vsak z roko. Kaj bi kdo rekel, ko bi jaz začel učiti: Za Romane je $3 \times 3 = 7$, za Slovane je $3 \times 3 = 9$ in za Germane je $3 \times 3 = 8$. Prav po pravici bi moral vsakdo trditi, da sem, če uže ne popolnoma nor, vsaj precej prismojen! Resnica je vedno in povsod resnica. »Resnica Gospodova ostane na vekov veke.« Čehi morajo pripoznati, da so bili tepeni na Beli Gori, prav tako kot Francozi svoj Sedan. Ni drugače. Zgodovinska resnica ostane resnica, naj je »zgodovina« pisana v nemškem, slovanskem ali romanskem jeziku. In kakor računška, zgodovinska, ostane tudi verska resnica, naj jo nahajamo bodisi pri Nemcih, Slovanih ali Romanih.

Zato pa je edino pravo le to: vsak narod je dolžan vsprejeti pravo vero in po njej živeti, kakor hitro jo je spoznal za resnično.

Gospodarske stvari.

Nekaj za sadjarje.

III.

Iz vsejane pečke ne zraste vselej zlahotno drevo, akoravno je vzeta od zlahotnega sadu. »Ne vselej« rečemo za to, ker se zna včasih vendar pod ugodnimi pogoji tudi kaj izvrstnega razviti iz nje. Ako se pa hoče za gotovo sad te ali one kakovosti imeti, se mora drevo vselej cepiti.

Kedaj naj se režejo cepiči za spomladansko cepljenje? Kratek odgovor je: Prej ko začnejo mladike zelenje poganjati. Najboljše je, da se dobijo cepiči, to je enoletne mladike, okoli sv. Jožefa. Kakih 14 dni prej ali slej je vsejedno. Potem pa se naj utaknejo kakih 10 cm globoko v vlažen pesek v kleti ali na kakem senčnem kraju. Tako se ohranijo več mescev sposobni za cepljenje. Smejo pa se že o pustu (posebno črešnje) ali celo v jeseni rezati in se hraniti na omenjeni način. Samo zmrznjene ne smejo biti mladike, ko se režejo.

Kakšno debelost morajo imeti divjaki, ki se cepijo! Zadostuje debelost navadnega svinčnika, katero velikost dosežejo v drugem letu svoje starosti, nekateri pa že v prvem, zanemarjeni pa še le v tretjem. Ako so pa debelejši, bode uspeh tem povoljniji. — Ali se naj cepijo mlada drevesa pri tleh ali pa visoko? To je vsejedno in ni vsejedno. Raste cepljenje na obojni način. Pa nekatere kakor je n. pr. vsega priporočila vredna Ananas rajneta nočejo prav rasti na visokost. Treba je torej, da se pusti divjak rasti do kronske višine, ali pa se naj pri tleh cepi s takšno sorto, ki dobro uspeva na visokost, in še le v kronski višini se naj pozneje leta cepi slaborastna sorta.

(Dalje prihodnjič.)

učiteljci v Ljutomeru namesto venca na grob Zorice Šlambergerjeve v Kranju 8 K, gospod Fr. Pišek 5 K.

Za mariborsko šolo je daroval neimenuvan gospod 2 K.

Bralno in pevsko društvo »Maribor« je priredilo v nedeljo, dne 31. m. m. gledališko predstavo »Zapravljivec«. Igralo se je z izborna dovršenostjo. Z napeto pozornostjo je občinstvo zasledovalo prizor za prizorom, tako, da je čas (četravno je igra trajala cele 4 ure) bliskoma potekel. Uloge so bile v rokah naših starih diletantov, g. Leskovar (kot Blodvelj) igral je svojo ulogo zelo dobro, g. Pecko (kot Volk) je bil izboren intrigant in gosp. Planinšek je po svoji stari navadi zopet mnogo smeja in odobravanja žel. Gospodični Malenšek (kot Roza) in Malner (kot Amalija) potem gospa Inkret (kot stara babica) igrale so svoje uloge izvrstno. Tudi o ostalih ulogah se zamoremo le pohvalno izreči. Vsa čast našim diletantom. Le tako naprej!

Za dijaško kuhinjo je daroval č. g. Fran Leber, župnik v Št. Janu pri Spod. Dravogradu 9 K 40 vin.

Velikonočni ponedeljek, t. j. 8. t. m. ima Kozjansko politično društvo svoje zborovanje pri St. Vidu na Planini v gostilni g. Kralja. Začetek ob 3. uri popoldne. Govorili bodo g. drž. poslanec Žičkar, potem g. predsednik in g. podpredsednik društva.

Kmetijska zadruga za Sv. Križ in okolico, vknjižena zadruga z omejenim poroštvom s sedežem v Križevcih vabi k izvanrednemu občnemu zboru, ki se vrši dne 14. aprila 1901 ob 3. uri popoldne v šoli v Križevcih s sledečim vsporedom: 1. Razgovor o razpravi mostne vage v Križevcih. 2. Razgovor o vpeljavi živinskega sejma v Križevcih. 3. Razgovor o ustanovitvi mle-karnice. 4. Slučajnosti.

Iz »Spodnještajarskega amfiteatra« pri Sv. Juriju ob Taboru. Čuden izraz,

kaj ne? Tako je nazval lani duhovit dopisnik »Slov. Naroda« našo bralno sobo, kjer imamo tudi gledališke predstave. A čujte, kaj dela naše bralno društvo v tem »amfi-teatru!« V prvi četrtini letošnjega leta, t. j. do 1. aprila se je izposodilo iz knjižnice, kakor kaže izposojevalni zapisnik 505 knjig, časopisov pa vsaj 6krat toliko. Knjižnici je prirastlo 25 novih knjig, večinoma samih povestij, vezati se jih je dalo 16. Predstave so se v teh treh mescih priredile štiri, katere so bile prav dobro obiskane. Čisti dohodek se je razdelil v razne dobre namene. Za naprej se bodo vršila o raznih prilikah, tudi podučna predavanja, na katere že zdaj opozarjamo. Takó tedaj! Le idimo naprej po potu prave krščanske omike, ki bistri um in blaži srce!

Čitalnica v Brežicah priredi dne 8. aprila v Narodnem domu veliki koncert. Začetek ob 5. uri popoldne. Vspored: 1. A. Remec: »Pozdrav«, koračnica, udarja tamburaški zbor vseučilišnikov. 2. Ellev: »Zbor i Korel iz Hugenota«, solo za violino s spremljanjem glasovira. 3. F. S. Vilhar: »Domovini«, poje možki zbor vseučilišnikov. 4. Zajc — pl. Farkaš: »Potpouri iz opere Zrinjski«, udarja tamburaški zbor vseučilišnikov. 5. Förster: »Ljubica«, poje mešani zbor čitalnice. 6. Vogrič: »V slavo Preširnu«, udarja tamburaški zbor vseučilišnikov. — 7. Benjamin Godard: »Bereluse de Jocelyn«, solo za celo s spremljanjem glasovira. 8. Hajdrih: »Morje adrijansko«, pojeta zboru vseučilišnikov in čitalnice.

Pohorska podružnica slovenskega planinskega društva. Ustanovitev tega potrebnega društva se bode vršila 8. aprila t. j. na velikonočni ponedeljek ob 4. uri popoldne v gostilni g. Jožefa Muleja v Rušah, na kar opozarjamo vse prijatelje slovenskih planin in slovenske turistike. — Za pripravljani odbor: Davorin Lesjak, učitelj.

Loterijske številke.

Gradec 30. marca 1901. 33, 31, 87, 68, 22
Dunaj » » » 58, 73, 47, 15, 54

Naša nervozna doba, ki jej tolikanj očitajo kot taki, vendarle tudi sama po sebi proizvaja pomočke, da oblažuje izmučno drevjenje in vrvenje za zaslužkom s skrbnejšo hranitvijo, ki pospešuje zdravje ter tako ljudstvu zvišuje občeno blaginjo in moč. Tem pomočkom je treba najprej prištevati Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo. Ta se je v zdravstvenem oziru izkazala za jako blagodejno primes zrnati kavi; obenem pa omogočuje ob istih troških uporabo boljše vrstne pijače, s čimer se bistveno poplemenuje ukus vsakdanje kavine pijače. Kjer pa je treba gledati na večji prihranek, daje Kathreinerjeva Kneippova sladna kava tudi brez zrnate kave prijetno, jako prijajočo pijačo. Sama na sebi ima namreč ukus zrnate kave, ki jej ga po Kathreinerjevem izdelnem načinu daje izvleček iz kavine rastline. Lahko prebavna je, krvotvorna in redilna; vobče jo zdravniki priporočajo ženskam in otrokom, takisto onim, ki jim je sploh prepovedana zrnata kava. Nobena gospodinja in mati naj ne odlašja več uporabljati to pristno rodbinsko kavo; samo pazi naj pri nakupovanju natančno na izvirne zavoje z varstveno znamko »župnik Kneipp« in imenom »Kathreiner«.

Thierry-jev balzam in centifolično mazilo se sme na podlagi ugodnega predloga École supérieure de Pharmacie v Parizu od 21. velikega travna 1907 na Francoskem upeljati in naravnost na privatne osebe pošiljati. Toda ne samo tja, ampak tudi v vse dežele se ti izdelki pošiljajo in ima podjetnik v Londonu samosvojo podružnico, koder se tudi mnogo njegovih pridelkov izvaja. Izdeluje se samo v Pregradi.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru

Posojilnice v Celji,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

Vorschuss-Verein, registrierte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung,

kateri se bode vršil

v četrtek, dne 11. aprila 1901, ob 2. uri popoldan

v sejni dvorani »Narodnega doma« v Celji

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Razni predlogi.

199 1-1

Načelstvo.

Razglas.

Krajni šolski svet v Gotovljah naznanja tem potom, da bode **dne 13. aprila 1901 ob 9. uri dopoldne oddal po zmanjševalni dražbi** mizarska, kleparska in slikarska dela za novo dvo- oziroma trirazredno ljudsko šolo v Gotovljah. Podjetniki morajo položiti 10% varstveno kavcijo. Stavbeni načrt in proračun je razpoložen v občinski pisarni v Gotovljah na ogled.

Krajni šolski svet v Gotovljah,
dne 1. aprila 1901.

201 1-1

Andrej Antloga,
načelnik.

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom, daje na znanje, da se bo vršil **redni občni zbor v petek, dne 12. aprila 1901** ob 10. uri dopoldne v lastni hiši st. 55 pri Sv. Lenartu.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa za leto 1900.
 2. Razdelitev čistega dobička.
 3. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
 4. Privoljenje remuneracije načelstvu in tajniku.
 5. Predlogi.
- Ako bi redni občni zbor ta dan ne bil sklepčen, vršilo se bo novo zborovanje v treh tednih, to je 10. maja 1901 brez ozira na došle zadružnike.

198 1-1

Načelstvo.

„Südsteirische Presse“,

časnik v nemškem jeziku, izhajajoč dvakrat na teden, stane mesečno eno krono. Urednik F. S. Šegula. Slovenci so prošeni, da delajo za razširjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in vsestransko o svetovni politiki kakor o južnoštajerskih razmerah tako podučljiv, da lahko nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih hišah in narodnih gostilnah. „Südsteirische Presse“ zagovarja odločno **ravnopravnost Slovencev** in poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah, ter je za to neobhodno potreben. Ko bodo Slovenci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte list po gostilnah in kavarnah, kjer so na razpolago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in inzerati se pošiljajo na:

Administration der „Südsteirischen Presse“, Marburg.

Lepo posestvo

se proda v Spodnjem Razvanju št. 90 pol ure od Maribora. Obstoji iz lepo zidane hiše s 3 sobami, hleva, drvarnice, lepega vrta, sadonosnika in velikega lepega travnika. Blizu hiše je studenec. 188 1-1

Za 230 gld. se proda v Gradcu, Lendplatz št. 27 trgovina za ovojeno meso. A. Fras. 191 2-1

Išče se v najem ali na račun dobra gostilna, ako mogoče poleg kake tovarne. Naročila pod naslovom: K. B. Ljutomer, poste restante. 182 2-2

Glasovir

dobro ohranjen, zaradi pomanjkanja prostora se za nizko ceno proda v Mariboru, meščanska cesta števil. 5, I. nadstropje na levo. 184 2-2

V najem se išče primerno stanovanje

v Studencih. Ponudbe pod št. 197. 197 2-1

Pes se je izgubil

velik, tigrosko progaste barve na Matijevo v Slov. Bistrici. Kdor kaj o njem zve in naznani, dobi lepo plačilo. Pes sliši na ime: „Hektor.“ Franc Brglez, župnik v Tinjah pri Slov. Bistrici. 190 1-1

Uboga deklica,

ki je že čez 12 let stara se sprejme v krščanski hiši v nekem nemškem kraju za svojo. — Dotične ponudbe na upravnništvo lista pod št. 194 do 16. t. m. 194 2-1

KUVERTE

s firmo priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru

V najem se da

posestvo, ki leži na desnem bregu Save, pri postaji Trbovlje. — Dotične ponudbe na M. Kirschlager, c. kr. nadinžener, Ljubljana. 193 3-1

Proda se

nova hiša z okoli 25 oralov zemlje (njive, travniki, les in pašniki) za 1000 gld. 500 gld. ostane vknjiženo. Kje, pove upravnništvo lista. 195 3-1

Lepotična in drevoredna drevesa

30 najlepših vrst, posebno:

25.000 ahacij komad po 1— K
20.000 divjih kostanjev " " —60 K
20.000 kristus. trnjev " " —30 K
dalje javore, jesene, jerebrike, itd. Lepotično grmovje, 30 krasno cvetočih vrst, 100 komadov 16 K. Šilovja 70 vrst. — Sadna drevesa in rože.

Perutnino lepe pasme, domače zajce itd. — Posebne ilustrovane popise na zahtevanje franko. 110 2-2

Grajščina Csendlak pri Radgoni 35.

Zbirajte obrabljene poštne znamke

vseh dežel, vseh vrst, tudi celo navadne. Rabijo se za vzgojo ubogih dečkov v duhovnike. Lepi nabozni spominki, rožni venci, svetinjice sv. Antona in Jezuščka v Pragi se pošljejo v dar za poslane znamke. Vpraša se in znamke se pošiljajo na Bureau Bethlehem v Bregenz, (Vorarlberg.) 540 (25-13)

En gospodarski pristav šafar oženjen kovač

se sprejme takoj pri oskrbništvu grajščine v Račah. 163 3-

Prodajalnico

z mešanim blagom, pivom in žganjem želi v najem dati Neža Hajdinjak v Orehoveh pri Radgoni. 200 3-1

Službo išče 202 1-1

trgovski pomočnik,

priden, zvest in z dobrim spričevalom. — Vpraša naj se v upravnništvo lista št. 202.

KUVERTE

s firmo priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Chief-Office: 4, Brixton-Road, London S. W.

Da se kašelj uteši in sliz raztopi, naj se vzame na košček sladkorja 20-40 kapljic

A. Thierry-jevega balzama,

ki je z zeleno nunsko varstveno znamko in klobučkovim zatvorom z vtisnjeno trdko „Allein echt“ previden. — Dobi se v vseh lekarnah. — S pošto frankirano 12 majhnih ali pa 6 velikih steklenic 4 krome. Steklenice za poskus z prospektom in imenikom prodajalnic vseh dežel sveta razpošilja proti nakaznici po 1 K 20 vin. lekarničarja A. Thierryja tovarna v Pregradi pri Rogaški Slatini. — Pazi naj se na zgoraj navedena znamenja pristnosti. 11 25-18

Gospodom cerkvenikom priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru nastopno knjigo za porabljanje o velikonočnem času:

Obrednik za cerkvenike

ali natančen pouk za cerkvene služebnike.

Spisal Jernej Voh, nadžupnik Konjiški.

Drugi popravljeni natis. 160 strani.

Velja 80 h., po pošti 86 h. Tudi v znamkah.

Mestna občina v Kamniku

razpisuje za bodočo mestno hranilnico

službo uradnika

z letno plačo 1400 kron, katera se bo po daljšem zadovoljnem poslovanju povišala.

Opremljene prošnje z dokazili sposobnosti vlagati je do 15. aprila t. l. pri podpisnem županstvu.

Prositelji naj naznanijo, če zamorejo položiti kavecijo in v katerem znesku ter naj izvolijo ob enem naznaniti, do katerega časa bi zamogli službo nastopiti.

Mestno županstvo v Kamniku,

dne 31. marca 1901.

196 (1-1)

Luka Bergant s. r.

Velikanska knjižnica je naprodaj.

Večina knjig je znanstvenih. Za ljudske knjižnice je primernih le tretjina vseh knjig. — Velik izbor specijalnih zemljevidov vseh jugoslovanskih krajev. Redka zbirka!

Vprašanja na upravnništvo lista pod št. 183. 183 3-2

158 3-3

Dr. Hinko Šuklje

se je povrnil v Celje in ordinuje vsak dan od 9. do 11. ure dopoldne

Za zobozdravniška opravila

je ordinacija od 8. ure zjutraj do 12. ure dopoldne ter od 2. ure do 5. ure popoldne.

Naznanilo in priporočilo.

Usojam se prečastiti duhovščini ter slavnemu p. n. občinstvu udano naznanjati, da sem kupil kamnoseški obrt J. Weber-jevih dedičev v Celju in preselil tu sem i svojo veliko zalogo iz Ljubljane, kjer sem vodil isti obrt po očetovi smrti tekom osem let.

Posebno pozornost obrnil bodem cerkveno-umetnemu delu, katero sem izvrševal že dosedaj v popolno zadovoljnost častitih p. n. naročnikov. — Sklicujoč se na svoje vsestranske zmožnosti v vsakej smeri te stroke prosim prečastito duhovščino ter slavno p. n. občinstvo, naj se blagovoli ozirati pri naročilih vrste na mojo tu edino slovensko trdko, ter zagotavljam v vsakem oziru najboljšo in najsolidnejšo izvršitev mi blagonaklonjenih del od prostih do najfinejših po konkurenčnih cenah.

Vincenc Čamernik,

kamnoseški mojster

CELJE. Neve ulice št. 11. CELJE.

C. kr. vzajemna zavarovalnica proti ognju v Gradcu.

Naznani lo.

189 1-1

V smislu § 92 pravil bode redno letno društveno zborovanje

v pondeljek, dne 6. majnika 1901

ob 10. uri dopoldne v dvorani zavarovalnice, gosposke ulice št. 18/20 v Gradcu.

To se v smislu § 94 pravil, zraven osebno povabljenim, vsem zastopnim društvenim odposlanikom in p. n. gg. društvenikom s pristavkom naznani, da je za nje po § 99 pravil posvetovanje javno in se le o posebnih točkah vsled zborovega sklepa v tajnih sejah posvetuje.

Dnevni red: I. Računsko poročilo in računski sklep za 72. upravno leto 1900 in nasveti o denarnem gospodarstvu. II. Poročilo računskih pregledovalcev o pregledovanju in stanju letnega računa za l. 1900. III. Proračun za upravno leto 1901. IV. Predlaganje novih pravil za pokojnino uradnikov in služabnikov zavarovalnice. V. Volitev treh računskih pregledovalcev in ednega namestnika.

V Gradcu, dne 1. aprila 1901.

Upravni svet.

Dr. pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporoča in razpošilja

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzetjem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne razdražujoče kave in ruskega čaja **Dr. pl. Trnkóczyjev**

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K. 527 12-4

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izorno sredstvo za želodec. — Deluje pomirjujoče, krepilno bolelost utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, želodec čistilne. Čistijo želodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje želodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Škatlja 42 h, šest škatljic 2 K 10 h. — **Pocukrene kroglice.** 1 škatulja 80 h, tri škatlje 2 K.

Prsni, pljučni in kašijev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. — Steklenica K 1-12, pol tucata K 5.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, ublažujoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. — Steklenica K 1, šest stekl. K 4-50.

Tinktura za kurja očesa.

preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženci, žulim in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest stekl. 3 K 50 h.

Varstv. znamka.

Varstvena znamka.

Mer je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na dr. pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodom glede uporabe 1 K, 5 zavojev samo 4 K.

Praščji

redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za znotranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolišče. Zavojček 50 h, 5 zavojčkov samo 2 K. — **Pozor!** Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos takoj s poštnim povzetjem pošlje.

Varstv. znamka.

Varstvena znamka.

Za bolne na želodecu in stare ljudi. 495

Konjak

star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl. za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za 4-80 gld. **Benedikt Hertl**, grajščak, Golló p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri **Al. Quandest**, gosposka ulica, Maribor.

Najnižje tovarniške cene!

Na debelo.

Na drobno.

Trgovina z železnino, Merkur

Celje
Graške
ulice št. 12.

Peter Majdič

Celje
Graške
ulice št. 12.

Priporoča svojo bogato zalogo poljedelskih strojev, zlasti lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov, čistilnice za žito, sesalke (pumpe) za gnojnico, traverze, cement, cevi iz kamenščine za kanalizacije in stranišča, okove za stavbe in pohištvo; poljsko orodje i. t. d.

Najizdatnejše gnojilo za travnike je Tomaževa žlindra in za deteljo poljski mavec. 144 2

Najnižje tovarniške cene!

Chief-Office: 48 Brixton-Road London, SW.

A. Thierry-jevo pravo centifolijo mazilo

je najboljšo vlačno mazilo, ima po dobrem osnaženju bolečino olajšujoč učinek in hitro zdravi, odpravi z omehtanjem vsakovrstna vrinjena telesa. — Je za hribolazce, kolesarje in jahače neobhodno potrebno.

☉☉☉ Dobiti je v vseh lekarnah. ☉☉☉

S pošto frankirano 2 lončka 3 K 50 v, 1 lonček za poskus proti nakaznici 1 K 80 v razpošilja s prospektom in z imenikom prodajalnic za vse dežele sveta **lekarničar A. Thierry-jeva tovarna v Pregradi pri Rogoški Slatini.** — Sviri se pred ponarejanjem in se opozarja na zgoraj zaznamovano, na vsakem lončku vžgano znamko. 15 25-13

ISTRSKI TERAN

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino istrskega terana, katerega želi preje nego nastopi vročina **prodati.** P. n. g. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobe pri večjem naročilo jako izorno vino po zelo ugodni in nizki ceni.

160 6-3
Istrska vinarska zadruga
Pulj (Pola) Istra.

1. Mali vinograd s sadnim vrtnom, z njivo, hramom in gospodarskim poslopjem se proda po nizki ceni. Posestvo je v Gradišči v občini Partinju v Sv. Lenartskem sodnem okraju. — 2. Proda se tudi posestvo, obstoječe iz vinograda, lesa, travnikov, njiv in sadnih vrtov, na katerem so hrami v dobrem stanu. To posestvo je v Slosbergu v občini Tragučovi. — Za obe posestvi se izve natanko vse potrebno pri Jakobu Haas-u, posestniku in občinskem služabniku (slugi) pri Sv. Marjeti na Pesnici. 179 2—2

Vse vrste izdelki iz gumija in obvezila

Trgovina z dišavami, kemikalijami, parfimerijami

k črnemu orlu.

Zum schwarzen Adler.

Mag. pharm. Karol Wolf.

Gosposka ulica št. 17.

125 5—2
priporoča vse praške za živino. Garantirano čist svedercov (encijanov), kolmežov, slezov, sladicev prašek itd.

Glavberjevo in grenko sol, restitutions fluid, iskušeno sredstvo za okrepčanje mišic in kit. Praški za vnetje v sapniku in plućah, angleški prašek za konje, svinjski krmilni in redilni prašek, potem prašek za zboljšanje mleka.

Vse vrste razkužil: karbolovo kislino, vitriol, itd.

Najboljša prodajalnica vseh rastlin in čajev po župniku Seb. Kneipp-u.

Specijaliteta: „Lyrol“ najboljša esenca za izdelovanje izbornega ruma za čaj. Steklenica 30 kr. Jedna steklenica zadostuje za 2 litra ruma.

Najboljša očetna esenca za izdelovanje domačega jesiha.

Razpošilja se vsak dan

Zdravilstveno orodje za postrežbo bolnikov

Preveze za kilo

Občinski sluga

se sprejme pri občinskem uradu v Radečah. Plača je letnih 400 kron, nekaj postranskega zaslužka in prosta uradna obleka.

Lastnoročno pisane prošnje naj se vložijo do 20. aprila 1901.

Občinski urad Radeče pri Zid. mostu,
dne 28. sušca 1901.

Župan:

V. Brunschmid.

192 (1—1)

M. Berdajs, Maribor,

trgovina s semenjem in mešanim blagom

Štajersko deteljo

plombirano, brez predence (grinte) kakor vse vrste detelnih, travnih in zelenjadnih semen, zlasti pese v vseh tu poznanih sortah jako

izvrstne kvalitete priporoča

119 6—4

M. Berdajs.

J. Pserhoferja čistilne kroglice

so že več desetletij najbolj razširjene in je malo družin, kjer bi to lahko in prijetno delujoče domače zdravilo manjkalo, katero je od mnogo zdravnikov pri hudih nasledkih slabega prebavanja in telesnega zapora občinstvu priporočeno. Od teh kroglic, ki so tudi pod imenom Pserhoferjeve kroglice ali Pserhoferjeve kri čistilne kroglice znane, velja ena škatla z 15 kroglicami 21 kr, eden zavitek z 6 škatlami 1 gld. 5 kr; pri predpošiljanju denarja velja, poštne prosto: 1 zavitek 1 gld. 25 kr., 2 zavitek 2 gld. 30 kr., 3 zavitek 3 gld. 35 kr., 10 zavitek 9 gld. 20 kr. — Navod o porabi se priloži.

Jedina izdelovalnica in glavna založba za razpošiljanje:

I. Pserhoferja lekarna 47 10—10
Dunaj, I., Singerstrasse Nr. 15.

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve teločistilne kroglice“ in paziti je, da ima pokrov vsake škatlice isti podpis J. Pserhofer in sicer v rdečih pismenih, kateri je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja.
1 posodica 40 kr., prosto poštne 65 kr.

Pserhoferjev trpotčev sok, za razlizenje, ena steklenica 50 kr.

Pserhoferjev balzam za golšo, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto 65 kr.

Stolovi Kola-izdelki izvrstno krepčalo za želodec in živce. 1 liter Kola-

vina ali eliksirja 3 gld., 1/4 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

Pserhoferjeva britka želodčna tinktura. (nekaj življenska esenca imenovana.) Rahlo mečilo, ki budi in krepča želodec pri slabem prebavanju. 1 steklenica 22 kr., dvanajstero 2 gld. Pserhoferjev balzam za rane, 1 steklenica 50 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje izvrstno rast las, 1 škatlja 2 gld.

Zdravilni obliž za rane bivšega prof. Stendela. 1 posodica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še vse druge domače in vnanje farmacevtske specijalitete, naznanjene v avstrijskih časopisih, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje na tanko in najceneje preskrbé.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju.

Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštnej nakaznici), stane poština dosti manj, kakor po povzetju.

Hiša

s tremi stanovanji in gospodarskim poslopjem (vse novo zidano) se proda zaradi preselitve. Zraven hiše je vrt in studenec, potem okoli 1/2 orala zemlje. — Natančneje se izve pri lastniku Jožef Kolariču, Poberš, Fraustaudenska cesta št. 137. 164 2—2

172 Dva pekovska 2—2

učenca

sprejme Cokl v Poberžah pri Mariboru.

Učenca

lepega obnašanja, pridnega, ki dabi zgornjo obleko, hrano in stanovanje in se mora 3 1/2 leta učiti, sprejme takoj Anton Kossar, krojaški mojster v Mariboru, Stolni trg. 171 2—2

Najčistejše olje

iz kostij napravljeno za šivalne stroje in kolesa (bicikle) v tovarni H. Morbius in Fils, Bazel (Svica).

Dobi se pri 19-27

R. Strasmayer-ju, puškarju v Mariboru.

„Vzajemna zavarovalnica“

v Ljubljani Dunajska cesta št. 15 Medjatova hiša

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi. — Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska.

Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost. 524 15

Rojaki zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Svoji k svojim.